

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
dejška izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/Ill

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SCODENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po praznikih

Ob zatonu stoletij

Misleč motrilec dogodkov, katerim je priča naš čas, se ne more ubraniti vse bolj prepričevalnega vtisa, da prisostvujemo zatonu velike dobe, ki je dala vsebino preteklim stoletjem. Epoha meščanskega liberalizma, ki ga je rodil humanizem v dobi renesanse in ki je dosegel svoj višek s francosko revolucijo, gre h koncu in so le zadnji drgetaji umirajočega veka čimur mi danes prisostvujemo.

Doba buržuazije in liberalizma je resnično pri koncu. Zibelka njenega je Evropa. Toda — ali ni ista Evropa, ki danes odklanja vse njene politične in kulturne pridobitve? Ali ni očividna anti-liberalna in anti-meščanska evropska orientacija?

Ne mislimo tega le o Rusiji. Tam je zavladal zapadni marksizem in očividno končal evropsko dobo oz. evropski kulturni vpliv v Rusiji. Peter Veliki, katerega je zadivila evropska civilizacija, je nekoč odprl brezmejne meje ruskega carstva evropski kulturi. Boljševiki so te meje zopet zaprlji — ker smatrajo evropsko meščansko kulturo za ničvredno. Usmerili so pot ruskega naroda zopet nazaj proti vzhodu — v Azijo. Ni bil car Nikolaj, ki naj bi padel kot žrtve europeizacije Rusije, temveč je v njem bil ubit Peter Veliki, ki je hotel odprieti Rusiji pot v humanistično Evropo.

Za Rusijo sta s čudovito bistromnostjo napovedala sedanji razvoj dva njenaka velika vidiča: Tolstoj in Dostojevski. Nihče pa jih ni v tako bližnji dobi predvidel za ostalo Evropo. In vendar ni to, kar počenja n. pr. italijanski fašizem nič drugega kakor pendant ruskega boljševizma. Prav isti diktatorski režim, iste metode za strahovanje mas, isti strah pred parlamentarizmom in demokracijo.

A tudi drugod je opazovali naveličanje parlamentarizma — največje pridobitve francoske revolucije. Politično nezreli narodi in nesposobni demagoški voditelji so diskreditirali demokracijo. Na iberskem polotoku, kjer je liberalni politični sistem uvedel še večjo korupcijo kakor v Italiji, je narod prenašal večletno vojaško diktaturo. Te dni so dobili demokracijo v drugi izdaji — iz njenega ozadja pa že raste kot strašilo pošastna glava diktatorskega Lenina.

Edinole nacionalizem — legitimni otorok gospodarskega in političnega liberalizma še dalje živi svoje trdoživo življenje. Kot čuden kontrast k oslabljeni in obubožani Evropi valovi nacionalistično valovje še vedno izredno visoko in mu ni videti upadanja. Njegovi najglasnejši predvojni apostoli so bili v nemškem narodu, ki so ga končno tudi logično pognali v vojno klanje.

A ista nacionalistična hidra še tudi po vojni enako očabno dviga glavo. Nosilec v Italiji ji je fašizem, ki bi narod hotel navdušiti za stare ideale paganskega Rima. Najbolj soroden mu je nemški fašizem, ki ima z njim čudovito idejno sličnost. Ni tu mesto, razpravljalci o izvorih nemškega fašizma, ki ga je lahko razložiti. A vredno je ugotoviti, da kakor italijanski fašizem, tudi nemški predstavlja novo religijo, ki etično ni nasprotna le krščanstvu ampak tudi humanizmu. Nemški fašizem je paganski nacionalizem, ki zameca češčenje univerzalnega krščanskega Boga ter časti starega nacionalnega germanškega boga Wotana. Kar počenja fašistične nemške množice je neke vrste romantično barabarstvo. Zametajo klasično izobrazbo, odklanjajo humanistično vzgojo in navajajo ljudstvo h spomivnemu germanizmu. Pomniti je treba, kaj je izjavil Rosenberg, najožji zaupnik Hitlerja: »Sa svoj nacionalni razvoj se nimamo prav nič zahvaliti ne stari kulturi ne krščanstvu, ki si je nasprotno iz germanstva izposodilo svoje tvorne sile. Germanizem, svoboden in heroičen bo ostal večen nasprotnik krščanstva, ki temelji na ljubezni...« In Hitler sam se je o šolski reformi izjavil: »Prva naloga Šole je, da vzgoji zdravja telesa. Vzgoja značaja pride šele na drugem mestu...« Tako nacionalistična Nemčija likvidira s humanizmom in si stavila za vzgojni vzor boljševiško pedagogiko Tolstoja.

Tembolj je temu nasproti zanimivo ugotoviti kulturne tendence francoskega naravnega razvoja. Nobena država in noben narod na svetu se ni zdel bolj globoko in nepremakljivo usidran v buržuazni in klasični tradiciji kakor francoski. Bil je videz, da bo tudi po vojni ostala Francija konservator stare predvojne Evrope že zato, ker je ostala zmagovalka ali ravno radi svojih vojnih uspehov. Taka je tudi bila politika prvega povojnega francoskega državnega krmara Poincarja: politika nacionalizma, kulturnega liberalizma, buržuazije in klasični rezerviranosti proti vzhodu. Pa je predel Poincaré in z njim njegov kurz, zato, ker je prezrl, da je vojna bila velika duhovna revolucija, nič manjša od civilne vojne iz leta 1789. Tekom podnovega desetletja raste nova duhovna Francija, spočenja se novi rod, delaven, protiburžuaznen, človečansko, univerzalno usmerjen, ki ne zagovarja več suverenosti latinske civilizacije in rase nad drugimi narodi. Nositelj tega novega duha je francoski katolicizem, ki je sto let trpel pod lažnjivimi franzami liberalizma, ki je s svojo Action française prebolel tudi herezijo pretiranega nacionalizma in si je danes prvi osvojil evropskega duha in proži po svojih najboljših zastopnikih roko sprave Nemčiji.

Včasih se zdi, da Evropa vedno bolj zapada v kaotičnost. So pa zopet znaki, da se čisti

Washington, 16. julija. Tukajšnji odločilni politični in gospodarski krogi sodijo o položaju, ki je nastal radi gospodarske krize v Nemčiji, zelo resno. Upajo pa, da bodo posvetovanja, ki se pravkar vršijo v Londonu med Briandom, oziroma Lavalom, ki je zadnje čase Brianda popolnoma potisnil v ozadje, na eni in Hendersonom ter Stimsonom na drugi strani, položaj razjasnila in svet obvarovala pred budimi pretresljaji.

Predmet posvetovanj je, kako pomagati Nemčiji, ki se sicer energično brani gospodarskega poloma, pa je še vedno negotovo, ali ji bo uspelo, da se reši.

Angleški državniki stope na stališču, naj se Nemčiji dovolijo krediti v čim višji meri, ne da bi se jih naravnost stavljal politični pogoji; smatrajo pa za nujno potrebno, da Nemčija pride Franciji sama od sebe nasproti, da bo mogla leta imeti popolno zaupanje vanjo.

Stimson izjavlja, da se Amerika ne bo odtegnila veliki pomočni akciji, naj se že naveže na katerekoli politični pogoje ali sploh na nobene — samo da se doseže popoln sporazum med interesiranimi velesilami Evrope.

Fakt pa je, da vlada g. Brüninga dozdaj ni storila še nobenega koraka, da bi si pridobila zaupanje Francije. Sicer svetujejo Angleži francoskim državnikom, naj bodo kolikor le mogoče popustljivi, toda g. Laval odgovarja na to, da je nemogoče Nemčiji pomagati, če le-ta noči na kakršenkoli način dokazati, da svojo politiko usmeri v soglasju z ostalimi velesilami Evrope.

Kar se tiče Amerike — poudarjajo v Washingtonu soglasno — da je na eni strani pomoč Nemčiji nujno potrebna, ker bi sicer omajanje kredita Nemčije lahko omajalo gospodarstvo v vsej Evropi, na drugi strani pa je Amerika popolnoma soglasna z Anglijo in Francijo, da Nemčija inozemske pomoči ne sme porabiti za nadaljnje oboroževanje. Amerikanci dostavljajo k temu še drug pogoju: da mora Nemčija po absolutni devizni kontroli preprečiti, da bi nemški državljani in akcijske družbe spravljale svoj denar na varno v inozemstvo.

Francoska javnost k posredovalnim poizkusom Hendersona in Stimsona v Parizu priponja, da si od takih posredovanj ni obetati uspeha, ako Nemčija ni pripravljena, da sama Franciji ponudi roko in se direktno z njo sporazume. Če bi dr. Brüning prišel sam v Pariz namesto da čaka, kaj bosta izmeštarila Henderson in Stimson, bi se lahko vprašanje v par urah rešilo. Francija čaka na tako gesto Nemčije, ki bi bila v interesu miru, gospodarske konsolidacije in tesnega političnega sodelovanja združene Evrope.

Amerikanec popolnoma razumejo stališče Francije, ker se od te res ne more zahtevati, da bi Nemčijo s svojimi milijardami spravila zopet na noge, ne da bi imela sigurnost, da bo v bodočnosti varna pred maščevalnimi namerami nemških imperialistov. Amerika meni, da je v Nemčiji dosti glasov iz katoliškega, socialističnega in demokratskega tabora, ki nemški vlasti omogočajo, da se s Francijo sporazume. Ameriška javnost pa seveda tudi francoskim krogom svetuje količnogoste popustljivost in umevanje položaja v Nemčiji.

V Washingtonu se tudi poudarja, da je Italija popolnoma solidarna z Anglijo in Ameriko. Če bi Nemci poslušali hujskajoče glasove hitlerjevcov, bi izgubili vse simpatije sveta.

Ameriški krogi so trdno prepričani, da bo Nemčija v zadnjem trenutku našla pravo pot in pravi način, kako se sporazumi s Francijo.

Obzorje. Kaos povzročajo ogromne razvaline razpadajočega liberalizma, ki na vseh področjih zapušča porazne sledove. Izpod razvalin pa se mukoma bijeta v novo življenje dve elementarni sili, dva nova univerzalizma, ki bodo dedovala tudi nacionalizem. Prvi je grobi, do kraja izveden materializem, čigar nositelj je marksističen socializem oz. boljševizem, ki je že v osnovi dekadenten, ker je protinaravn na dnevine vsega človeškega bistra. Druga sila pa je krščanstvo, ki bo očiščeno spon nacionalizma in tega, kar je preveč sod tega sveta bil vanj nanesenega — kako bolj proces doživljanja krščanstva v Rusiji, Španiji, Italiji in še kje drugod — v prenovljeni obliki započelo novo prenovevalno delo in svoje vekovito poslanstvo na usodi narodov.

Amerika in Anglija na delu, da se reši Nemčija

Anglija sklicuje konferenco zunanjih ministrov

London, 16. jul. AA. Angleški ministri so snoči obširno razpravljali o gospodarskem položaju v Nemčiji. O polnoči je objavilo zunanje ministrstvo komunik, ki pravi, da je angleška vlada povabila glavne države na konferenco, ki bo v ponedeljek v Londonu.

Komunik je tele vsebine:

»Angleška vlada je mnenja, da je potreben takojšnji sklicanje konference, ki je bila predvidena, ko je bil povabljen na konferenco odbor strokovnjakov. Angleška vlada želi, naj se konferenca sestane v ponedeljek ob 6 popoldne v Londonu. Odbor strokovnjakov prispe v London že v petek in bo takoj na razpolago ministrom. Na konferenco so povabili Belgijo, Francijo, Nemčijo, Italijo, Japonsko in Združene države.«

Angleška je že dalje časa poudarjala potrebo odkritorske razprave o položaju v nemški državi. Naloga konference strokovnjakov je, da razpravljajo vprašanjih, ki so v zvezi z dejstvom, da je Francija sprejela Hoovrov predlog. Predlagana konferenca ministrov bo pa imela obširnejše poje. Angleška vlada upa, da bodo Združene države pozdravile njen predlog in da bo konferenca nekoliko olajšala sedanji težki položaj.

Pritisak na Francijo

London, 16. jul. AA. Komunik je poročal, da odpotujeta ministrski predsednik Macdonald in zunanj minister Henderson v Berlin. Vendar bodo moralni program poseta nekoliko izpremeniti, ker se pogajanja med Londonom in Parizom nadaljujejo. Henderson je še vedno v francoski prestolnici in razpravlja s francoskimi ministri. Iz Berlina poročajo, da je angleško povabilo na konferenco v London vzbudilo v Nemčiji novo upanje. Ni izključeno, da odpotujeta nemški kancelar Brüning in zunanj minister Curtius še nocjo iz Berlinja v Pariz, odkoder odpotujeta jutri v London.

Angleška banka ni izpremenila obrestne mreže, ki ostaja še nadalje pri 2 in pol odstotka.

»Times« so objavile članek, kjer pravijo, da je nujno potrebna obnova medsebojnega zaupanja. To

Francoska vlada povabila dr. Brüninga v Pariz!

Temno obzorje se je namah zjasnilo

Pariz, 16. jul. tg. Na konferenci Laval-Henderson-Stimson so prišli ministri do predsticanja, da je možno v kratkem dokončati pogajanja za pomočno akcijo Nemčiji samo v prisotnosti nemških ministrov. Za obisk angleškega ministrskega predsednika Macdonalda in zunanjega ministra Hendersona v Berlinu sedaj ni več časa. Glavno je, da pride v kratkem času do splošne konference vseh udeleženih državnikov v Londonu. Macdonald sam se pogajanj ne bo udeleževal, temveč bo zastopal Anglijo zunanj minister Henderson, njemu ob strani pa izkušeni bivši državni podstajnik v Foreign Office in britski poslanik v Parizu, lord Tyrell. V kateri smeri bodo šla pogajanja, sedaj še ni znano. Toda že dejstvo, da je bilo povabljeni vodstvo nemške vlade, naj pride takoj v Pariz, dovoljuje sklep, da na vseh straneh vlada najresnejša volja, udeležiti se pomožne akcije.

Berlin, 16. jul. tg. Francoska vlada je povabila dr. Brüninga v Pariz. Vabilo francoske vlade je prispevlo v Wilhelmstrasse danes popoldne. Državni kancelar dr. Brüning in zunanj minister dr. Curtius nameravata odpotovati jutri popoldne v Pariz, kjer ostana na sobote. Iz Pariza odpotujeta v London v ponedeljek.

V tukajšnjih političnih krogih vlada mnenje, da mednarodna konferenca v Londonu, ki jo predlaga Macdonald, ne postane nepotrebna po obisku nemških ministrov v Parizu, akoravno se udeležita pariških razgovorov tudi angleški zunanj minister in ameriški državni tajnik za zunanje zadeve Stimson. Za Pariz in London gre pri tem do gotove meje za vprašanje prestiža. Iz tega si je lahko razlagati francosko željo, prikazati londonsko konferenco kot nepotrebno, dočim vztraja angleška vlada slej ko prej na njej.

Macdonald je danes v parlamentu na tozadovno vprašanje oficielno izjavil, da je njegov in Hendersonov obisk v Berlinu, ki je bil predvidevan za petek, »logično odgovoren«. Dostavil je, da se bo ministrska kon-

ferenca v Londonu pričela v ponedeljek.

Angleški ministrski predsednik gotov ne bi dal take izjave v parlamentu, aka ne bi bil zagotovo vedel, da ne obstaja nikakova ovira tako v vprašanju kraja, kakor tudi v vprašanju termina konference.

V Berlinu smatrajo, da je pariška vlada povabila nemške ministre na obisk na prizadevanje ameriškega državnega tajnika Stimsona. Zgodovina tega vabi je torej zelo zpletena. V zadnjih 24 urah je neprenehoma deloval telefon med Parizom, Londonom in Berlinom. Treba je bilo razjasniti neštevilna nesporazumljjenja, kar je zahtevalo precej časa. Okoli poldneva so prišli razgovori tako daleč, da so v Londonu oficielno objavili odgovor berlinskega potovanja angleških državnikov in da je bilo istočasno objavljeno, da odpotujeta Brüning in Curtius najprej v Pariz, da prideta od tam direktno na londonsko konferenco.

Berlin, 16. jul. AA. Senzacionalna vest, da odpotujeta kancelar Brüning in zunanj minister Curtius na povabilo francoske vlade jutri v Pariz, kjer se sestaneta s francoskimi ministri, z angleškim zunanjim ministrom Hendersonom in z ameriškim tajnikom Stimsonom, je napravila v tukajšnjih političnih krogih velikanski vtip. Gospodarski krogi upajajo, da se bliža sedanja gospodarska kriza nagli rešitvi.

Tudi Rim se raduje

Rim, 16. julija. Sklep francoske vlade, da po vabi dr. Brüninga v Pariz, je tu izdal velikod odbravljajo. Politični in gospodarski horizont Evrope, ki je kazal na najhujši vhar, se je nedenadno zjosi. Korak g. Lavala pomeni, da so inveli organi gg. Simone in Hendersonom popolen inek.

Od nemške vlade se pričakuje, da bo uvezala pomen in dalekosezonski francoskega koraka in da bo Evropi olajšala nalogu, da Nemčijo reži iz sedanjega položaja. Iz tega bi se moglo izmisliti dolgo začeljena solidarnost Evrope v interesu miru in zdravju gospodarstva.

Svečana otvoritev španske konstituante

Madrid, 16. julija.

Otvoritev ustavodajnih kórtesov, kakor se v Španiji imenuje narodno zastopstvo, je bila zelo svečana in je nudila kar najprestjajošo sliko. Vsak se je zavedal, da je monarhija v Španiji za vedno zatonila. Napetost je bila tem večja, ker so bili ljudje radovalni, ali se bo ekstremnim elementom posrečilo onemogočiti konstitucijo ustavodajne skupščine. Pokazalo pa se je, da Španci niso za sindikalistično-boljševske eksperimente.

Brez najmanjšega incidenta

Mesto je bilo v zastavah. Po vseh ulicah je tvojila špalir celokupna madrilska garnizija, ki je bila postavljena od vladne palače na takozvani Castellani do palače, kjer se je imela zbrati konstituanta. Cete so korakale iz vojašnic z godbami na telu, ki so imele rdeče prevlecene bobne. Številna je bila Guardia civil (orožništvo) peš in na konjih. Oražniki v svojih trigelnih klobukih so bili povod spreteti z žvižganjem nemirnih elementov, ki so na orožnike posebno hudi. Vendar je ostalo to povsod v mejah več ali manj ostrih šal.

Pogumni papežev nuncij

Množica je sprejemala osebe, ki so se podajale bodisi pes bodisi v avtomobilih v palačo konstituante, z burnimi aplavzmi ali pa z žvižgi. Viharne aklamiranje je bil general Queiros de Llano, povojnik madrilskega mesta, ki je bil udeležen pri revoluciji. Imel je okoli telesa ovito rdeče špero in se je množici zahvaljeval s salutom s sabljo.

Ko pa se je približil avtomobil, v katerem je bil starešina diplomatskega zabora, papežev nuncij Tedeschini, so sindikalisti začeli žvižgati. Ker avto ni mogel naprej zaradi naraščajoče množice, je msgr. Tedeschini, ki je znan po tem, da se nikogar in ničesar ne boji, izstopil in šel naprej peš. To mu je takoj pridobilo simpatije večine, ki je aplavdila, tako da je prevpila žvižganje demonstrantov.

Italija se boji za Bolgarijo

Rim, 16. julija. Tukajšnji sotrudnik tržaškega Il Popolo de Trieste je pribičel v tem listu na uvodnem mestu članek o novem položaju na Bolgarskem. *Članek polemizira s Slovencem, ki je išril, da je zdravi bolgarski narod na volišču porazil z Ljapčecim njegovo protikmeško in italojsko politiko.* Fašistični list priznava, da je Ljapčev napravil mnogo napak. Tako bi bil moral sklepiti trgovske pogodbe s svojimi sosedi in se tudi politično približati nekaterim bližnjim državam. Po nastopu Malinova je nastopil nov položaj in mednarodna demokracija sveluje sedanjih vlad, naj bi se nastonila na Grčijo, ki jo podpira Anglia, ali pa na Jugoslavijo, za katero stoji Francija. Z Grčijo naj se Bolgarija le spriznazi, meni Il Popolo de Trieste, glede balkanskih zvez. Jugoslavije in Male antanije, pa naj bodo Bolgari raje previdni. Nikdar naj Malinov ne pozabi, da obsoji poleg Francije, Anglije in Društva narodov, tudi Italija in sicer na prvem mestu.

Giornale d'Italia, ki piše o isti temi, trdi,

Topovi pozdravljajo vlado

Nekoliko pred 7. uro zvečer so se začule prve salve topov. Cete se postavijo v pozor in prezentiраjo puške. Konjenica pa vzdigne sablje, med tem ko vse godbe intonira himno svobode. Bil je vvišen trenutek. Nato so se pripeljali v avtomobilih iz Castellane člani vlade s predsednikom Alcalá Zamoro na čelu. Člane vlade je sprejel na stopnicah pred vhodom v konstituanto njen strostni predsednik, 84letni Enne Vasquez de Lemus.

Dve narodni zastopnici

V dvorani je razen poslancev, po številu 400, bil navzoč ves diplomatični korpus z nuncijem na čelu, žurnalisti in številna povabljenia publika, med njimi zelo mnogo dam. Poslanci večine so bili v žaketu, radikalna opozicija pa v črni obleki. Največ pozornosti sta vzbudili narodni zastopnici Viktorija Kent, navdušena republikanca po rodu Angležinja in pa gospa Clara Campionar, koje krasno ime odgovarja tudi njeni zunanjščini. Med poslanci sta tudi dva duhovnika. Med tem ko je znani Franco seji prisostvoval, pa ni prišel vodja Kataloncev, star lev Macia.

Historična seja

Nato so se prikazali štirje služabniki v uniformah iz dobe Karla V., za njimi pa so vstopili člani vlade. Kakor hitro se je prikazal Alcalá Zamora, se je dvignil vuhren aplavz in so se čuli klici: »Zivela republika! Zivela Španija!« To svedčno priliko pa je porabil skrajni levicar Rodrigo Soriano, ki ga je bil Primo de Rivera interniral skupaj z Unamunom v Forte Ventura in ki zastopa danes najbolj revolucionarno mesto Španije Malago, da se je vzdignil s sedeža in zakričal: »Zivela republika! Smrt vlad!« To je dalo povod za velik skandal, ki se je pa takoj končal, kakor hitro je povzel besedo ministrski predsednik.

Posrečen govor g. Zamore

Govor ministrskega predsednika je bil jako posrečen. Najprej se je spomnil edinih žrtv, ki jih je zahtevala revolucija, to je kapitanov Galana in Garcia Fernandeza, ki sta bila ustreljena v Jacci. Nato se je spomnil ustavnih pokroviteljev I. 1812, 1855 in 1869, ko so Spanci misili, da se bodo osvobodili, če pokličejo na prestol tujo dinastijo Bourbons. Potem je slavil prvo republiko I. 1873. Prehajajoč na današnjo republiko, je dejal: »To je zadnja španska politična revolucija in prva socialna revolucija. Pravi, da naj bi se socialna revolucija izvršila do konca, pa ne z nasilnim sredstvom, ampak z ustavnimi metodami liberalizma. Na koncu je dejal: »V tem momentu želi vlada, da se proslavi ustavodajna skupščina, vlada pa podaja pred zastopniki naroda demisijo. Mi samo želimo, da bi vi s svojim delom zasenčili naš skromni trud. Bodite pozdravljeni in vredni, da se vam zahvali domovina in da boste izpolnili dolžnost pred svojo vestjo.«

Pomota starega služe

Govor je žel burne ovacije skupščine in galerij. Dame so mahale z robci in tradicionalnimi španskimi pahljačami, seja pa se je odgodila. Na cesti se je vrnil sijajen defile pehote, konjenice in topništva. Pri Puerta del Sol je občinstvo viharne aklamiralo vojaštvo, toda ko se je prikazala na koncu defileja Guardia civil v svojih trivogelnikih, so aplavze zadušili žvižgi.

Ves čas se ni zgodil noben resen incident, pač pa je poskrbel za zabavo stari sluha palače finančne direkcije, ki je bil po pomoti razobesil kraljevsko rdeče-rumeno zastavo. Ko je videl demonstrirajočo množico, je sluha hitro zamenjal zastavo z republikansko, ljudje so pa na račun starega moža zbijali nedolžne šale.

Arktična ekspedicija, Zeppelin

Moskva, 16. jul. AA. Raziskovalce Severnega tečaja prof. Wiese odpotuje v soboto z ledolomilcem »Maliginom« iz Arhangelska v polare kraje. Tam se sestane z zrakoplovom »Grotem Zeppelincem«. Prof. Wiese poudarja, da je uspeh sedanje ekspedicije v polarno ozemlje največjega pomena za bodočo raziskovanja v teh krajih.

Odredbe glede žitne kupčije

Belgrad, 16. julija, z. Za pravilno izvrševanje zakona o nakupu in prodaji žita so dobila vsa upravna oblastva državi točna navodila, da najstrožje kontroličajo, če se nakup in prodaja žitaric vrši po določenih cenah, v nasprotnem slučaju pa bodo krivci načrtovali kaznovani.

Konkurz

Zagreb, 16. julija, z. Nad prvim hrvatskim Gradjanskim sportnim klubom je otvoren stečaj.

V Angliji so nalivi!

London, 16. julija, AA. V Angliji so veliki nalivi. V Londonu je dejcevalo neprehnomu 24 ur, česar ne pomini že več let. V Dunaju je vdrla voda v več krajih v kleti, da so morali poklicati gasilce.

Vročina v Belgradu

Belgrad, 16. jul. I. Te dni vlada v Belgradu neznošna vročina. Ljudje ponoči ne morejo spati. Vsa kopališča so nabito polna ljudi.

Dunajska vremenska napoved: Na severnih Alpah in na vzhodu naraslačajoča oblačnost. Na jugu pretežno jasno, zmerno toplja.

Zagrebska vremenska napoved. Neizpremenjeno.

Dr. Pretnar — novi predsednik osrednjega SPD

Ljubljana, 16. julija 1931.
Na neocenjenjemu zborovanju Osrednjega SPD v Mestnem domu je bil izvoljen z 297 od 432 glasov za novega predsednika dr. Pretnar, tajnik Zbornice za TOI, protikandidat prof. Janko Miklakar pa dobil 126 glasov. Ostali glasovi so bili razdeljeni oz. neveljavni.

Mussolinijeva zadnja beseda?

Rim, 16. jul. Fašistični tisk skuša resolucije vodstva fašistične stranke, ki je zagrozilo Vatikanu z obnovitvijo revolucije in napovedalo v ta namen pozkušane mobilizacije fašističnih mas, s svojimi komentarji podkrepiti. Fašistični listi menijo, da je stališče, ki ga je zavzel fašizem s temi sklepi, končnoveljavno in neizpremenjeno. V polemiki nosi zastavo zopet »Giornale d'Italia«, ki zavrača svetega očeta in trdi, da se katoličanstvo v Franciji, Češkoslovaški in Jugoslaviji godi slabo in da v nobeni državi na svetu ni katoliška cerkev tako svobodna, kakor v Italiji. List poudarja, da jeabsolutno insinuacija sv. stolice, da so se v fašistično vrste vrnili franci, res pa je, da obstojijo zvezze med Vatikanom in protosložarsvom! V svoji protifašistični polemiki je ostal Pij XI. povsem osamljen v sestu... Na drugi strani pa se vse zdrave narodne sile v tujih državah postavile na stran fašizma.

Listi priobčujejo izjavo petih duhovnikov iz Mimervino Murge v Apuliji, ki da zagovarjajo Mussolinijev politiko napram Cerkvi. V resnici pa ti duhovniki takoj v uvodu izjavljajo, da so globoko vdani svojemu poslanstvu in sv. očetu. Nadalje pravijo, da istočasno globoko ljubijo svojo domovino in fašistični režim, ki je dvignil moralne vrednote italijanskega naroda in priznal veri tisto mesto v Italijanskem narodu, ki mu ga sovražniki domovine in vere niso hoteli priznati; ti duhovniki trdijo nadalje, da Balilla vzgaja mladino v patriotskem in

verskem duhu, to je v ljubezni do Boga in domovine.

Don Sturzo v Madridu?

»Lavoro Fascista« poroča, da se nahaja v Madridu Don Sturzo, bivši tajnik italijanske ljudske stranke, ki je prispel iz Pariza. Stopil da je takoj v zvezo z antifašističnimi politiki. Sedanji položaj katoliške akcije v Italiji bi rad izrabil za to, da bi z raznimi protifašističnimi gesli reorganiziral Katoliško akcijo v Spaniji in ji dal novega življenja.

Pokrajinska vodstva fašistične stranke so že izvedla sklep osrednjega vodstva, da ne smijo biti fašisti istočasno člani fašistične stranke in katoliških organizacij. Iz Trsta poročajo, da je pokrajinski fašistični tajnik pozval člane, ki so morda vpisani v Katoliško akcijo, da se teknu včerajšnjega dne izročijo tajništvo prepis pisma, s katerim so javili katoliškim organizacijam svoj izstop.

V čigavem interesu?

Ljubljana, 16. julija 1931.
Dočim je celo inozemski tisk, ki sicer ne privrja svojih protikatoliških smernic in ni na razvoju dogodkov v Italiji neposredno prizadet, kakor na primer pariški »Populaire«, »Manchester Guardian« in drugi izrazili svoje zadoščenje nad odločnim nastopom sv. očeta proti fašizmu, ali pa so se

Funt-sterling pada

London, 16. jul. AA. Skoraj vse države mobilizirajo svoje zlate zaloge, da se pripravijo na eventualne posledice nemške gospodarske krize. Prvič po uvedbi zlatega standarda je funt sterling te dni tako padel, da se že izplača prodaja zlata v inozemstvo. Da reši marko, je nemška državna banka zvala obrestno mero do neverjetne višine. Gospodarski krogi gledajo s skrbjo na razvoj gospodarske krize v Nemčiji. Nemške banke odprejo svoje blagajne danes. Vlada bo najbrž s stroginimi odredbami preprečila dvig vlog.

London, 16. julija, tg. Radi napada francoskih in ameriških borz je pricakovalo, da bo morala Anglija zvišati diskont za 1%, vendar je angleška banka obdržala dosedanja 2%. Prvotno so krožile vesti, da bo treba zvišati diskont celo na 4%.

Odredbe nemške vlade

Berlin, 16. jul. AA. Vlada je snoči izdala nove zasilne odredbe. Banke smejo od 16. do 18. julija izplačevati v gotovini samo zneske za mezd in plače, za brezposelnost podpore, za socialne dejavnosti, za zavarovanje, za davke in za javne dejavnosti. Terminski posli v inozemskih plačilnih sredstvih so prepovedani. Inozemska plačilna sredstva in terjative v inozemski valuti dobavljajo v oddajni sami narodna banka. Nadalje je vlada prepovedala, da se objavljuje cene in inozemskih plačilnih sredstv, o državni marki in o vrednostnih papirjih.

Berlin, 16. julija, tg. Tudi včeraj so se stekale v državno banko devizne. Praznovanje nemških bank, ki je bilo določeno na včeraj in danes, se je podaljšalo do sobote. Nemško gospodarstvo se mora torej prilagoditi še nadaljnjam tem državnim praznovanjem. S skupnim sodelovanjem bank in vlade bo po omogočeno izplačati mezde. Tozadne znesek bo znašal okoli 20 milijonov mark.

Med vsemi prizadetimi krogi se že vedno vrše pogajanja o usodi Donat banke. Bistven predpogoj za uspešno končanje teh razgovorov je ugotovite realna stanja bankine blagajne.

Berlin, 16. julija, AA. Tukajšnji politični krogi so zelo zadovoljni z dosedanjim uspehom zasilnih odredb. Gospodarski krogi poudarjajo, da je finančna napetost popustila in upajo, da bo kancler Brünig pred odhodom v Pariz najbrže omilil ostrost nekaterih odredb. Na vsak način pa odredbe ne bodo ukinjene v ponedeljek.

Tečaji v Berlinu

Berlin, 16. julija, tg. Državna banka kot imetljica monopolja nad devizami je danes uradno objavila notacije v devizah, in sicer je banka notirala: Holandska 169.58 den., 169.92 vred. pap., London 20.475 den. in 20.515 vred. pap., Newyork 4.109 den. in 4.217 vred. pap., Pariz 16.49 den. in 16.53 vred. pap., Švica 81.87 den. in 82.03 vred. pap., Španija 39.95 den. in 40.04 vred. pap., Avstrija 59.24 den. in 59.36 vred. pap., Kopenhagen 111.76 den. in 112.98 vred. pap., Italija 22.055 den. in 22.095 vred. pap. Te notacije so z ozirom na zadnjo soboto skoraj nespremenjene.

Hindenburg se je vrnil

Berlin, 16. julija, AA. Državni predsednik Hindenburg se je včeraj vrnil v Berlin. Počitnice je prebil na svojem posestvu Neudeck v vzhodnem Prusku. Opoldne ga je obiskal državni kancelar in mu poročal o gospodarskem in političnem počutju.

Položaj na naših borzah

Zagreb, 16. jul. z. Dogodki v Nemčiji so imeli na naših borzah minimalen vpliv. Naši gospodarski krogi ne gledajo na situacijo v Nemčiji pesimistično in upajo, da se bo končalo vse brez večjih komplikacij. Ceprav na naših borzah Berlin ne notira, se kljub temu marka kupuje po 13 in 13.33 Din. Na naših borzah se je danes dvignil zlasti Pariz, medtem ko je v Londonu znatno slabnejši. Budimpešta na naši borzi danes ni notirala, gospodarski krogi pa imajo v isto veliko nezaupanje.

Avtrija še neprizadeta

Na Brezje!

Stevilni proglaši, ki prihajajo iz posameznih župnij, pričajo, da bodo Brezje v nedeljo, dne 26. julija prica veličastne manifestacije. Ljubljanska škofija bo ta dan proslavila na lepi božji poti pri Mariji pomagaj 1500 letnico teškega koncila. Hkrati bo ta verska manifestacija viden znak naše resne volje, da hočemo misjonarja Friderika Baraga počastiti tudi na naših oltarjih. Vsa proslava se bo izvršila v slednjem redu:

1. V soboto 25. julija ob 8 zvečer slavnostna pridiga, nato rimsko procesijo z lučkami. Med procesijo se bodo pele litanijske Matere božje.

2. V nedeljo 26. julija ob 10 pridiga gosp. J. Plevnika, župnika iz Amerike. Nato sv. maša na prostem, katero daruje ljubljanski knezoškoft dr. G. Rožman.

3. Deputacija izroči g. knezoškoftu spomenico za poveljanje misjonarja škola Barage.

4. Versko zborovanje, katerega otvori zastopnik škofijskega odbora KA: a) Pozdrav zastopnika KSK Jednote iz Amerike. b) Pozdrav g. predsednika Baragove zvezze J. Grdine. c) Marija Mati božja, govor. d) Misjonar škof Friderik Baraga, govor. e) Povsod Boga, pojo vsi verniki s spremljevanjem godbe. f) Procesija, v kateri se nese čudodelna podoba nazaj v cerkev.

5. Po cerkveni slovesnosti koncert jeseniške godbe v parku.

6. Ob 2 pete litanijske.

Romarska cerkev na Brezjah bo na predvečer proslave bajno razsvetljena. Verniki, ki se udeležejo rimske procesije, naj si pravočasno preskrbe svečke. Cerkev bo vernikom vso noč na razpolago. Vendar se prosi, da opravijo verniki kolikor mogoče sv. spoved že doma.

Čudodelna podoba Matere božje se bo v slovenski procesiji ob tričetrti na 10 prenesla iz cerkve na prost, kjer bo postavljen poseben oltar za sv. mašo.

Poločna vožnja velja za vse vlake od 24. do 29. julija. Izkaznice, ki upravljajo do poločne vožnje, se dobe po 5 Din v Prosveni zvezzi. Na vstopni postaji kupi vsakdo vozni listek do Otočca ter prosi za mokri zig. Na Otočah se vozni listek ne odda, ker velja tudi za nazaj. Izkaznice se bodo žigosale na Brezjah na vogalu v parku. Č. župni uradi se naprosojajo, da blagovoljno sporocijo čimprej število udeležencev, da moremo pravočasno obvestiti direkcijo drž. železnic radi ojačanjih oz. posebnih vlakov. Vabilo društva in Marijine družbe, da se proslave udeležejo z družbenimi zastavami.

Iz doleniske „Sahare“

Suhu krajino se spreminja v pravo puščavo. Drevje po gozdovih se je že začelo sušiti radi silne vročine. Razume se, da so tudi poljski prideki po večini uničeni. Zadnjih je padlo nekoliko dežja 21. junija, pa še ta je padel v velikem delu žumberške občine kot silno debela toča, ki je popolnoma uničila vse polje v Hinjih in sosednjih vasih. Ker je ravno tam ludi lani pobila toča, zato mnoge družine stradajo in s strahom pričakujejo zime. Pa tudi drugod, kjer ni bilo toča, je suša povzročila prezgodnje zorenje žita, ki je zelo slabo in lahko. O sejanju ajo in repe ni govorja, ker je zemlja izsušena kakor zdina opeka. Najhujše trpljenje za ubogega Kranjčana pa je, da so vodnjaki prazni. Po nekaterih vseh imajo še nekaj mlakuz, ki se jih poslužujejo tudi kot pitne vode, večinoma pa so že navezeni na umazano Krko. Tako vozijo vodo v vas Plešivico in druge vasi, ki so par sto metrov nad Krko in se zamude 4 ure in še več, da pripreljo kakih 150 litrov vode. Vsled slabih in ilovnih potov ni mogoče peljati več na enkrat. Zato morajo voziti vodo dvakrat na dan in je vprežna živila tako izmučena, da ne more opravljati nobene druge vožnje, kakor voziti vodo. Pogled na izsušeno polje pa priča, da se bo denarni krizi pridružila še — lakota. Bog ve, kateri rod bo dočakal tolkokrat obetani vodovod v Suhi krajini, ki bo Kranjčana rešil tega groznega trpljenja.

Šmartin v Tuhinju

Slovenec je že napovedal lepo cerkveno slovesnost, namreč 25letnico mašništva našega g. župnika Ivana Opeka. Gospod jubilant je sicer želel obhajati ta svoj dan tiko in skromno, tako, kakršen pač je, tih in skromen v vsem svojem življenju in udejstvovanju. Farani nasprotino smo pa komaj čakali, da damo duška čustvom hvaležnosti in ljubezni; skrivaj, ko gospoda ni bilo doma, smo postavili mlaje in okrasili pot do cerkve do župnišča. Ob večernem mraku v soboto je slovensko zvonenje in mogočno streljanje oznanjalo, da šmartinska fara praznuje nastopni dan jubilej svojega ljubljenega dušnega pastirja. Od bližu in daleč je ljudstvo privrelo in se zbral pred župniščem, da prisostvuje podoknici. V luči umetnega ogaja in obilnih lampijončkov je pomnoženi domači zbor pod vodstvom neumornega pevovodja g. Maksa Zoreta zapel par pozdravnih pesmi, nakar so sledile obilne čestitke, ki so prihajale od srca in segale globoko v srce ne samo gl. slavljeniku, temveč vsem navzočim ter povzročile marsikatero solzo hvaležnosti. V nedeljo pred sv. mašo je zopet oživel prostor pred župniščem. Solska mladina z učiteljstvom na čelu, predstavniki občine, Marijini družbi in požarna bramba, vse je tekmovalo, da izrazi svoje čestitke in hvaležnost njemu, ki ga ljubi. Skozi gost špalir svojih župljanov, spremjan od obilne assistance duhovnikov sosedov z g. dekanom in o. gvardijanom iz Kamnika je g. slavljenec korakal kot pred 25 leti kreko pred oltar Gospodov. V cerkvenem govoru, ki ga je govoril brat jubilanta, g. kanonik dr. Mihail Opeka, je govornik z njemu lastno temeljitostjo v izklesanih besedah orisal delo duhovnika za zveličanje posameznika in cele župnije ter se v imenu cele župnije zahvalil. Vsemogočemu za vse milosti, ki jih je slavljenec dobival tekom 25 let v tako obilni meri i za se i za njegovi skrbni izročene duše. S himno „Tebi Boga hvalimo“ po slovenski sv. maši smo skupno klicali: „Zahvala Tebi Vsemogočni, da si nam ga dal, zahvala, da si nam ga ohrani — ohrani nam ga še do zlate in diamantne daritve, da bo obilnejše njevo zasljenje in plačilo v večnosti.“ Bog z njim!

Mirna

Moža poštenjaka zadnja pot. Pogreba, kakršne je imel 15. julija Jože Kaferle, posešnik na Selu, Mirna že dolgo ne ponmi. Čeprav je bil pogreb še ob 10 in v hudi vročini, je bila udeležba naravnost ogromna. Krsto s pokojnikom so nosili domači (selški) gasilci v kroužu, za njo pa so šli korporativno gasilci vseh treh društev v fari: Selu, Mirne in Sevnice, in občinski odbor z županom na selu. Pogreb je vodil domači g. župnik ob asistenci šentuperškega kaplana g. Flajniku, pcvci pa so mu zapeli par v sreči segajočih pesmi v slovo... Po pokojni je bil star še 42 let, ter zaposlen mlado vdovo in 4 majhne otročice. Bil je dober napram vsakomur in v vsemi prijatelj, sovražnikov ni imel. V javnosti ni bil v ospredju, vendar je bil vedno zvest katoliškim načelom in kot tak mož na mesiu — veterjaštvu in kristolovstvu ni poznal. Bodil mu blag spomin. Zaljuboči družini naše iskreno želje.

>SLOVENEC, dne 17. julija 1931.

Obupen položaj naših rojakov v Nemčiji

Prejeli smo poročilo iz Nemčije, v katerem se nam slika položaj naših tamkajšnjih rojakov kot skrajno kritičen, da, obupen. Splošna kriza v Nemčiji vpliva naravno prav posebno neugodno še na inozemce. Pet milijonov brezposelnih! Jasno je, da inozemci pridejo med prvimi na vrsto. 80—90% naših ljudi je brez posla. Nekoliko bolje je na levem bregu Rena, kjer je pa le manjši del naših ljudi, le tri večje kolonije. Glavni del je na desnem bregu, v Westfaliji, in tam je stisk velika. Brezposelni dobivajo nekaj časa podpora, potem pa tudi tista preneha, in kaj potem? Od česa živeti? V Wehofenu so brez dela že dve leti. Nekateri jedo samo še enkrat na dan krompir, drugega nimajo. Da morejo plačati stanarino, jim prodajajo prašiče iz svijakov. Večina pa nima nič več ne v hlevu, ne na mizi.

Kaj storiti? Domov iti? Za pot nimajo, ali jim bo domača država plačala? Kam naj gredo s pohištvo? Komu prodati? Proč metati? Doma novo kupovati? Če pridejo sem, kako se jim bo tu godilo? Kje je delo? Kje zaslужek? Kam z otroci?... Ne kaže. Kakemu posameznemu mor-

da, vsem skupaj nikakor. Torej tam čakati? In stradati? Od lakote umirati?... Sila je prišla do vrha — pravi poročilo — če ne bo od nikoder pomoci, utegnejo mnogi do zime res od lakote umruti...

Ali bi jim domovino mogla kaj pomagati? A kriza je tudi pri nas. Krompirja pa imamo dosti in fizola, ki ga v Nemčiji skoro ne poznajo, tudi. In kmet ga ne more v denar spraviti. Lahko bi ga jim toliko poslali, da bi nekaj zaledlo, — a transportno stroške, kdo jih bo plačal? Država? Kaj pa, če bi se pogodila z Nemčijo in Avstrijo, da bi vozili bolj poceni ali zastonj?

Nekaj otrok pride letos zopet na Slovensko. Naš stari in zvesti prijatelj g. Tensunder se trudi za to. Pridejo pa le bolj oni, ki imajo tu sorodnike. Drugih si ne upa nadlegovati. — Naj torej pridejo, da se pri svojih sorodnikih pošteno najedjo, pa tudi naskočijo, nasmejejo in navsesle slovenske zemlje! — Ako pa želi kdokakakega teh ubogih otrok, če tudi ni z njim v sorodu, iz ljubezni sprejeti za nekaj tednov pod svojo streho in k svoji mizi, naj to prijavi Karitativni zvezni v Ljubljani, Marijanise!

Razširjenje bolnišnic

Pod predsedstvom pomočnika gosp. dr. Pirkmajerja Otmarja je poslovana v dneh 9., 10. in 11. julija 1931 ob prisotnosti delegata ministrstva za socialno politiko in narod. zdravje g. dr. Milovanoviča Vojislava v Ljubljani komisija, ki je ugotovila gradbeni program za razširjenje obče državne bolnišnice v Ljubljani, bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani in bolnišnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec.

Po lokalnem ogledu in na osnovi referativnega predstavnika bolnišnic je komisija ugotovila, da bi bil za le-te zavode neobhodno potreben sledeči gradbeni program:

A. Za občo državno bolnišnico v Ljubljani: 1. Zgradba novega kirurgičnega oddelka za 300 bolnikov; po graditvi novega oddelka bi se sedanj kirurgični oddelk porabil za ototorinolaringologijo, urologijo in ortopedijo. 2. Zgradba oddelka za prsne bolezni za 200 bolnikov. 3. Povečanje infekcijskega oddelka za kapaciteto 115 postelj. 4. Povečanje dermatološkega oddelka. 5. Zgradba stanovanjskega poslopja za pomožne zdravnike in stržniško objekt. 6. Zgradba gospodarskega poslopja na zemljišču ob Kodeljevi cesti. 7. Zgraditev centralne pralnice na istem zemljišču. 8. Povečanje bolnišnice za duševne bolezni na eno nadstropje.

B. Pri bolnišnici za duševne bolezni na Studencu: 1. Instalacija nove centralne kurjave. 2. Zgraditev kopalcne pri obči državodstvenih poslopjih za mirne umobolne. 3. Prizidki pri obči oddelkih za nemirne umobolne na Studencu v svrhu pridobitve do 100 novih bolniških postelj. 4. Zgraditev novega enadnastropnega paviljona za imovitevje plačujoče bolnike za 80 bolnikov. 5. Nakup zemljišča za razširjenje bolnišnice za duševne bolezni na Studencu.

C. Pri bolnišnici za ženske bolezni v Ljubljani. Dvig sedanjega poslopja ženske bolnišnice za eno nadstropje.

Za izvedbo navedenega minimalnega programa v vseh teh zavodih bi bila potrebna okrogla vsota Din 72,500.000. — Umljivo je, da je z ozirom na vladajoče gospodarske prilike izvršitev tega gradbenega programa, četudi obseg je nujna in neodložljiva dela, mogoča le postopoma v več etapah.

Glavni voditelji KSK Jednote pri nadškuflu dr. Jeglič. Od leve na desno: duhovni vodja J. Plevnik, predsednik Opeka, nadškoft dr. Jeglič, podpredsednik Germi, glavni tajnik Zalar.

Kočevski se zopet obeta slaba letina

Kočevje, v juliju.

Kdor je že kedaj hodil po kočevski zemlji, ta ve, kako siromašna in uboga je in da se mora kočevski kmet mučiti noč in dan, če hoče, da mu njegova peščena in kamnitna zemlja kaj obrodi. Če dobro obrodi, se preživi za silo z vso svojo družino, če obrodi slabo, potem je pri hiši skozi vse leta gladež in strade.

Tako zuhodno leto se obeta kočevski deželci letos. Toča, ki je padala sredi druge polovice meseca junija, je zajela tretino Kočevske, to se pravi vse vasi od naše Suhe krajev preko Koprivnice do Mozljive. Pobila in posekala je vse, karkoli je rastlo po polju. Kmet je moral žalostne ostanke svoje seteve samo pokositi in požeti.

Kolikor krajev ni zasegla toča, je sedaj zajeta te kraje grozna suša. Močno julijsko sonce palji in uničuje ves pridelek. Trava je skoraj izgorela, kozruza popolnoma uničena, pozni jesenski pridelki sploh ne bo. Vsepovod tarjanjo kmetov nad strašno sušo. Edino žito je bilo letos že nekaj.

Letošnja suša je tudi kriva, da bo sadno drevje slabno obrodilo. Ze lani niso kmetje pridelali skoraj nič močna in letos v jeseni ne bo dosti bolje. Suša je močno prizadelala vse kraje nad Mozljivo, Kostelsko kottino, Kočevsko reko, Gotenico in Grčarice. Kmetje zato obupano na svoje polje, ki so ga v bridkem trpljenju obdelali in se nadejali sladkega plačila v jeseni.

Največ trpe vsed suša hribovske vasi. Čim malo višje leži vas, že ne dobi več sveže in pitne vode. Studenci, sicer polni najboljše vode, so usahnili, ravnatak tudi vse vaške mlake, tako da morajo ljudje često po dve uri daleč po vodo. Bedi tega trpi močno živila, ki ne dobiča za svojo življenjsko potrebo potrebne vode.

V jeseni, ko bodo drugje spravljali svoje pridelke v živilne shrambe z veselja polnim obrazom, bo stal naš že itak siromašni kočevski kmet križem rok in z bridkostjo v srcu pričakoval lačne zime, prihodnje spomladi in poletja.

Vlom pri belem dnevu

Murska Sobota, 15. julija.

Gombocove v sosednjem Krogu je zadelo razmeroma huda nesreča. Reveži so postali žrtev zlobne roke. Gombocovi so reveži in se le s težavo preživljajo. Pred kratkim so prodali nekaj živinice. Z dobljenim denarjem so si hoteli nekaj odpomoci. Neusmiljen človek jim je prekral račune. Dopoldne, ko je bila vsa družina na delu, se je prikral v hišo in je odnesel ves denar. Tatku ni nihel opazil. Tudi pozneje zasedovanje ni rodilo uspeha. Tatvina je za družino velik udarec. Odnešeno je takoj poštevno vse bogastvo.

Trbovlje

Rudarsko romanje na Brezje se bo letos zopet vršilo, ako se priglasi dovolj rudarjev iz Hude jače in Senovega, ki so se lani želeti udeležiti skupnega romanja, a ni bilo več mogoče. — Po možnosti se naj prijavijo vsi takoj oz. do prih. nedelje.

Redukeje pri Dukiču. Do konca meseca je bilo s 15. t. m. odpovedano 130 delavcem vsled zmanjšane obratre. Nekaj reducirancev je bilo od rudnika, kar s priznanimi pri Dukiču, temi je bilo obljubljeno, da bodo v trbovški nazaj sprejeti. Sicer se pa že tudi pri rudniku kar obetajo redukeje.

Njega ni — namreč škropilnega avta, ki bi s 15. t. m. moral nastopiti svoj posel in je v dogovoru, da Skodove tovarne plačajo vsak dan zamude 500 Din, kar je precej, še hujši pa prah po naši edini prometni cesti.

Nova hiša je pričel zidati fotograf Weis na sproti urarju Borušaku.

Igra s petjem priredi mladinski zbor v Drustvenem domu prihodnjo nedeljo ob pol štirih pooldne.

Stari trg pri Ložu

Letos se vse izredno razvija. V prvih polovici leta je bilo že 36 porok, rojstev samo 48, mrljev pa

Ljubljana

Poboj na Ljubljanskem polju

Alkohol je zopet zahteval žrtve včeraj popoldne v Jaršah. V Šventnerjevi gostilni so popiali že dopoldne gozdni čuvaj Hribar, delavec Kustrin in krovski delavec Dominik Ubit. Popoldne so bili že vsi preveč dobro razpoloženi, povevali so, nakar so se pred hišo spri in nastal je pretep s kamni in nožem. Hribar je dobil s kamnom rano na glavi, Dominik Ubit pa več ran z nožem. Delavca sta pobegnila, nakar ju je našla policija v bližini Most. Ubita Dominika so prepeljali v bolnišnico, kjer so konstatali, da ima izmed šestih ran tri v pljučih in eno v trebuhi. Njegov položaj je zelo resen. Kako je prislo do poboja, bo dogna la policija.

*

○ Pripravljalni odbor za razstavo mesta Ljubljane na razstavi vseh mest dravske banovine, ki se priredi na letosnjem velesejem v jeseni v Ljubljani, se obrača tudi do zasebnikov, zlasti zbirateljev s prošnjo, da blagovljivo posoditi ali prestupiti vse znamenite, za ljubljansko zgodovino značilne predmete. Mnoga starinska in tudi novejša posebnosti je v zasebenosti, kakor slike, risbe, gravure itd. z Ljubljano ali najbljžo okolico (celotni, širši ali detajlni pogled) od najstarejše dobe dalje. Dobrodoše so slike, risbe ali dobre fotografije zgodovinskih in važnih dogodkov v Ljubljani, zasluznih posebnosti in prizorov iz življenja Ljubljjančanov od stare dobe doslej. Isčemo stare značilne ljubljanske noše in uniforme, orožje, znake (ambleme), cehovske listine, skrinjice in znake, prapore, slikane stare napisne tabele, kolajne, znakme in sploh vse redke, splošni javnosti neznanne spomenike iz ljubljanske preteklosti. Vse predmete pregleda in izbere najvažnejše oziroma najzanimivejše posebne strokovne komisije. Pripravljalni odbor prevzame za sprejetje razstavne predmete popolno jamstvo in se vsi predmeti seveda tudi zavarujejo. Ustne in pisemne prijave sprejema mag. svetnik dr. Brilej Arnošt na mestnem magistratu, soba št. 24. v I. nadstr., vsak delavnik od 9 dopoldne do 13. popoldne do 31. ulija 1931.

○ Važna občinska seja. Danes se vrši seja občinske uprave, na kateri bodo sprejeti prav važni sklepi. O nekaterih predlogih smo že poročali. Važna bo pred vsem razprava o novem zavetišču za one mogle. Mestna hranilnica ljubljanska je sklenila, da zgradi ob prilikih desetletnice vladade Nj. Vel. kralja (15. avgusta t. l.) novo zavetišče za one mogle in sicer iz razpoložljivih rezerv v znesku 4 milijone dinarjev za zgradbo in enega milijona dinarjev za opremo zavetišča. Mestna občina ljubljanska bo preskrbela v severnem delu mesta stavbišče. Predvidena sta po naših informacijah dva bloka za topnicaško vojašnico v skupni izmerni bližu 20.000 kvadratnih metrov. To so bivše pekovske parcele. V tem obsegu bo dana možnost, da se zavetišče pozneje razširi in da se napravi lep, obširen vrt. Čeprav nam natančne dispozicije niso znane, vendar je gotovo, da bo v zgradbi prostora za nad 300 oskrbovancev. Finančni odsek bo poročal tudi o odkupu Luckmannove hiše v Gradišču. Mestna občina je dosegla z dr. Luckmannom sporazum, tako da bo dr. Luckmann ponujil svojo hišo in zgradil v stavbišču novo. Dr. Luckmann zahteva 1.200.000 Din odškodnine. Občinska uprava se je sporazumela tudi z g. Pollakom zaradi ureditve Erjavčeve ceste v Nunske ulice in bo zato v par letih ta blok urejen.

○ Občini zbor zadruge hotelirjev in gostilničarjev, kavarnarjev, izkuharjev in zganjetičarjev se je vršil včeraj ob 4 popoldne v gostilni Kavčič na Privozu. Izvoljen je bil povečini stari odbor. Po zadružnem občinem zboru se je vršil še občini zbor Bolniške blagajne članov zadruge. Obširnejše poročilo smo morali zaradi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjo številko.

○ Nesreča rudarja v rovu. Včeraj so z opoldanskim vlakom pripeljali v ljubljansko bolnišnico 50-letnega rudarja Franca Krčka iz Hrastnika 86 in pristojnega v Ptujsko goro. Krček je delal včeraj v rovu, med delom pa ga je zgrabil stroj in mu zlomil desno nogo v kolku ter mu prizadejal hude notrahnje poškodbe. Z glavnega kolodvora v bolnišnico ga je prepeljal reševalni avto.

V poletni vročini kuhaite s plinom!

Kuhinja ostane hladna, ne nadlegujejo Vas muhe kuha je prijetna in po ceni

Kulturni obzornik

MUZICKA POČETNICA.

V založbi muzičke škole Lisinski v Zagrebu je ravnokar izšla lična knjižica v veliki osmerki z goorenjem naslovom. Spisal jo je profesor in skladatelj Zlatko Grgošević, namenjena je v prvi vrsti šolskemu pouku pevskega začetnikov.

Knjižica ni pomnožila stotine povprečnih tozadnih del, nego je v nekih ozirih čisto nov in zdrav pojav. Psihologija otroka, v to se je pisatelj resno vmisli, ko je gradil svoj pedagoški sistem, zato bo knjiga nedvomno povod dosegla uspeh in bodo pedagogi radi segli pri njej. Pisatelj je razdelil svoj učeni material sledete:

Najprej uvaja v tone, klavijaturo, solmizacijo, oktave, potem v note, pojem in prakso melodijske, poltonov, diktat, intonacija, akcent, motiv, traga itd. Že kot otrok se tako nauči muzikalno presejati pesem, vsaj prve pojme dobi na izredno lahek način že v začetku pouka. Potem pride vaja v taktu, metru in ritmu, dinamiki in tempu, sledi posebne vaje za ritmično čitanje, knjižico pa zaključijo posebne vaje za petje melodij. Učencem se ob teh preprostih, domačih zveznicah, toplih vajicah nikakor ne muči in kakor igraje si postopoma privzgaja muzikalni čut, tako teoretično kakor praktično.

Cul sem, da bo knjižica prevedena tudi v slovenščino. Teda jo bodo sprejeli naši učitelji s ordom v roke.

V.

MUZICKA ŠKOLA LISINSKI V ZAGREBU

nam je dospošala izveštaj za školsko godino 1930-31. Je še zelo mlada institucija s pravico javnosti, pa ima dobre pedagoške moći in veliko

Organizacija Ruskega Rdečega križa namerava z odobritvijo ministra za notranje posete ter glavne uprave Rdečega križa kraljevine Jugoslavije v tekočem letu zbirati prispevke za takup medicinskega in ekonomskega inventarja. Ta akcija se prebivalstvu toplo priporoča.

○ Sestank samaritanec Rdečega križa v Ljubljani se je vršil v sredob ob zelo veliki udeležbi. Mestni zdravnik dr. Mis je predaval o pomoči pri nezgodah povzročenih po streli in električnem toku in o duševnem delu. Predsednik krajevnega odbora dr. Fettich pa je s primernim nagovorom zaobljubil udeležence zadnjega samarjanškega tečaja in jim razdelil diplome. — Sestank se bodo večkrat ponavljali. — Nameravan je prihodnjo nedeljo skupen izlet v Polhog grader s posetom taminoj ferijalne kolonije Rdečega križa. — Organizacija samarjanov je trdna in zavedna, pripravljeno in izvezbana, da pri vseh humanitarnih akcijah Rdečega križa krepko pomaga.

○ Delo reševalne postaje. Ljubljanska reševalna postaja vrši čimdalje bolj obsežno reševalno delo za vso deželo. V prvi polovici leta je ljubljanska reševalna postaja izvršila 1009 voženj z avtomobilom in 54 voženj z vozom. Skupno torek 1.555 voženj. Od teh je bilo posebno mnogo voženj izven mesta v najoddaljenejše kraje Dravske banovine.

○ Javno stenografično tekmo priredi po vodom sklepa šolskega leta Christofor učni zavod v svojih učnih prostorih na Domobranci cesti št. 7 prihodnji tork, dne 21. t. m. zjutraj ob 8. K tej tekmi se vladajo vabijo

starši gojenec ter vsi, ki se zanimajo za stenografijo. Vstop prost.

○ Vlom v Štirinovu kopališče na Savl. V noči od 15. na 16. t. m. je neki uzmovič zlezel skozi odprt okno v Štirinovu kopališče na Savl. Njegov plen je bil majhen, ker se je moral zadovoljiti z 200 Din gotovine in nekaj škatljami cigaret. Vlomilcu so že na sledu.

○ Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.

Novosti:

Dr. Michael Buchberger: *Gibt es noch eine Rettung?* Gedanken zur heutigen Zeit und Lage. 147 strani, nevezano Din 45.

Franz Xaver Fischer: *Ikonik.* 194 strani, vezano Din 154.

Johannes Hessen: *Christus, der Meister des Lebens.* 90 strani, vezano Din 40.

P. J. B. Saint Jure, S. J.: *Das Leben im Ordensstande.* I-II. del, 614 strani, vezano Din 136.

Dr. M. Kreuser: *Allein mit dem Leben.* Ein Buch für einsame Mädchen und Frauen. 184 strani, vezano Din 50.

Dr. Theol. Hermann Müssener: *Das katholische Ehreicht in der Seelsorgepraxis.* 192 strani, vezano Din 84.

Dr. P. Ottmar Scheiwiller: *Am heiligen Quell des Lebens.* 288 strani, vezano Din 90.

P. Erhard Schlund O. F. M.: *Antonius von Padua.* Festgabe zum 700. Todestag. 317 strani, vezano Din 120.

Theodor von Sosnowsky: *Die rote Dreifaltigkeit — Freiheit — Gleichheit — Brüderlichkeit. Jakkiner und Bolschewiken.* 267 strani, vezano Din 113.

Warler: *In der Hochschule Gottes.* Ein Büchlein für jedermann. 78 strani, nevezano Din 11.

Dnevna kronika

Koledar

Petak, 17. julija: Aleš, spoznavalec; Marcelina, devica.

Novi grobovi

○ Župnik Josip Kostanjevec. V celjski bolnišnici je po kratki in mučni bolezni 12. t. m. umrl dolgoletni župnik iz Kalobja, g. Josip Kostanjevec. Rojen je bil pri Sv. Marieti niže Ptuja l. 1858. Rajni je bil dober, ljubomil človek in duhovnik ter daleč naokrog znani po svoji izredni gostoljubnosti. Kjer je služboval kot kaplan in katehet, si je znal pridobiti spoštovanje in ljubezen učiteljstva ter učencev. Kot župnik kalobski je imel vedno odprt in gostoljubno hišo, kar je prišlo često prav n. pr. službojočim orožnikom, ki so našli ob slabem vremenu vedno zavetje v župnišču, posebno ponoči. Saj je postal tako enkrat celo žrtev svoje gostoljubnosti, ki so jo nekoč ločili izrabili tako, da so se izdajali ponoči za orožnike in gospoda, ko jima je prišel odpretn, izropali. Ko je stopil v pokoj, se je naselil v Vojniku, kjer je stanoval v svoji hišici na prijaznem gričku. Vkljub svoji visoki starosti je rad hodil pomagati svojim stanovskim tovarisem ob nedeljah in drugih prilikah, kadar je bilo več opravila. Ostal bo vedno v spominu vsem, ki so ga poznali, po svoji izredni ljubezni. Žemeljske ostanke je včeraj celjski opat g. Jurak blagoslovil ob asistenci duhovštine, nakar so ga prepeljali v Vojnik, kjer so ga ob mnogostevilni udeležbi sobratov in občinstva položili k večnemu počitku na tamkajšnjem pokopališču. Naj počiva v miru!

○ V Topolščici pri Šoštanju je umrla 20-letna mladenka Marija Robidova. Blag ji spomin!

Osebne vesti

○ Umeščen je bil na župnijo Št. Janž pri Dravogradu gospod Esenko Anton, župnik v Belih vodah. Za provizorja v Belih vodah je imenovan Šoštanjski župnik g. P. Gril.

○ Ban dravske banovine dr. Drago Marušič zaradi odstotnosti danes ne bo sprejemal strank.

○ V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan dr. Robert Ilavaty, zobni zdravnik v Ljubljani.

○ Poroka. V nedeljo, dne 15. t. m. sta se na Brezjah poročila gosp. Vladimir Bajuk, postni uradnik in diplomirani pravnik v Suboticu in gđina Minka Mehlešova, uradnica železniške direkcije v Suboticu, hčerka višjega sodnega oficira v Novem mestu. Bilo srečno

Ostale vesti

○ Turistovska cerkvica v Logarski dolini. 9. avgusta bo za turiste in za Solčavane velepomembni dan. Dr. Andr. Karlin, kmežoško lavantski, bo blagoslovil turistovska cerkvica Kristusa Kralja v Logarski dolini. Ker je to leto tolika denarna kriza se zida in dovršava delo pri cerkvi le na kredit. Zato se bo priredil ta dan srečovje v korist cerkvice. Vsi, ki so darovali vsaj 1000 Din,

so ustanovniki cerkve in bodo vpisani v hvaležen spomin v marmor.

○ Odkritje Vilharjevega spomenika v Planini pri Raketu se vrši 9. avgusta. Sosednja društva se napravijo, da na ta dan ne prirejajo svojih pridritev.

○ Pevska zveza. Stevilo priglašenih pevk in pevcev za koncert dne 8. septembra je preseglo stevilo 1.600. Zamudnikom damo se časa do torka dne 21. julija. Od tedaj dalje pa se bomo obzirali na noben priglas več in bomo priglas zaznaličili. Vse note bodo razposlane do sobote 18. t. m. Zbori naj krepko zgrabijo in izrabijo za vaje zlasti nedeljske populne. Pevci jim bodo v dobro zabavo. Pevododne v prihodnjih dneh okrožnici z nujnimi navodili.

○ Danes popoldan izide »Illustracija« 7. številka, ki je v glavnem posvečena slovenskemu letalstvu. Dobite jo v vseh knjigarnah in tiskarnah po 10 Din. Uprava revije »Illustracija« Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6-1.

○ Odmera pridobivne in davka na poslovni promet za davčno leto 1931 je izvršena za vsa v okolici te davčne uprave se nahajajoča podjetja, obrate in poklice in je razpored v zmislu določil člena 131 zakona o neposrednih davkih razgrajen na vpogled davčnim zavezancem med navadnimi uradnimi urami v času od 20. julija 1931 do vstetega 27. julija 1931 pri davčni upravi za okolico v Ljubljani, justična palata, soba št. 107, II. nadstropje. Vsak davčni zavezane bo o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku še posebe obvezni s plačilnim nalogom. — Prizivni rok 30 dni teče od dneva, ki sledi sprejemu plačilnega naloga. — Morebitne pritožbe je kolkovati s kolkom za 20 Din.

○ Utonila v Muri. Pri kopanju v Muri sta utonila 17letni Franc Zorec iz Krizevcev pri Ljutomeru ter 31letni posestnik Anton Belšak iz Godemerjev. Vsi poskuši rešitve so ostali brez uspeha.

○ Javna zahvala. Gasilno društvo v Radoljici se gospodu Vinku Resmanu, industrijskemu v Radoljici, za velikodušno darilo najiskrene zahvaljuje.

○ Za Jurčičevega brata Antona na Muljavi je podarila Slovenska Matica v Ljubljani 1000 Din, kateri mu bodo prišli v zvezi s prejšnjimi darili polagoma v dobro in mu lajsali težo 84 let.

○ Drzen slepar. Pretekli ponedeljek je orožništvo v Šoštanju arretiralo nekega Hermanna Novaka, doma iz mariborske okolice. Mož si je zamislil prav čedino karijero. S fazificiranim nabiralnim polami je v slovenograškem okraju pobiral denar za pevske in godbene odseke gasilnih društev. Običesen je bil v staro, obnoženo gasilsko uniformo in se predstavljal za tajnika raznih gasilnih društev. Ko je pobiral v Slovenjgradcu, je nastopal za Šoštanjsko gasilno društvo, v Šoštanju pa za slovenski graško. Pobiral pa je tudi drugod. Pretekli ponedeljek je prišel v Šoštanj, kjer je bil žarnitski sejem. Njegovo obnašanje in nastop pa je zazdeleno orožništvu le sumljivo in ga je potipalo. Pri preiskavi se je dognalo, da Novak ni bil od nobenega društva pooblaščen in da je navaden delomrjež, in je hotel na tako drzen

Napad ob meji?

Trst, 10. julija. Tukajšnji listi poročajo iz St. Petra na Krasu: Predstojnjim sta se nahajala na patruli obmejna milicijska Marij Viviani in Jozip Pastigli med Košano in Ribnico. Ko sta prišla na razpotje deželne ceste, je nekdo iz zasede oddal proti njima strel. Milicijski Viviani se je zgrudil in obležal v mlaki krvi. Njegov tovarš je napadcem odgovoril s štirimi streli. Da bi lažje obvladoval položaj, je stekel na bližnji obronek ter od tam zopet oddal dva strela proti moški senki, ki je izginila v gozdu. Milicijski je nato hitel do prvih kmetskih hiš, odkoder je poslal kmete v

St. Peter, da bi obvestili o dogodku poveljstvo milice centurije. Kmalu nato so prispeali na mesto poveljnik centurije, policijski komisar in poveljnik karabinerjev. Istočasno so bila obveščena o dogodku oblastva v Postojni in v zvo naglico so se odpeljali proti St. Petru poveljnihi obmejne milice v družbi milicijskih častnikov, poveljniki oružnikov in policijski komisar. Oblastva so uvedla takoj strogo preiskavo s pomočjo policijskih psov. Ranjenca so pozneje odpeljali z avtomobilom v tržaško bolnišnico. Zadet je bil v trebuh. Sodeč po obliku rane je bil strel oddan iz lovsko puške.

Maribor

□ 50letnico je obhajal včeraj v krogu svojih prijateljev uročnički Vekoslav Špindler. Ob lepem jubileju tudi naše najprisrčnejše čestitke!

□ Vsi, ki študirajo v inozemstvu, se opozarjajo, da vložijo pravočasno prošnje za študij v inozemstvu v svrhu izdaja potnih listov pri tukajšnjem policijskem predstojništvu, da ne bo v zadnjem trenutku prevlečenega navala.

□ V naši podružnici na Aleksandrovi cesti 6 (Prosvena knjižnica) lahko opravijo vse posle, tičeče se našega lista, vsi, ki jim je naša uprava na Koroški cesti odročna.

□ SSK Maraton, Danes od 17 dalje na Mariborskem otoku redni trening plavalne sekcije.

□ Promet popisujejo. Na vsakem oglu sede in stope študentje ter označujejo s črtico pojav vsakega vozila, ki gre mimo. Celo sladoledarske veklike. Kakor kažejo znamenja, se je največji promet vrnil državnemu mostu, najpogosteje vozilno sredstvo pa so dvokolesa.

□ Vse polno je v Počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju. Radi tega se v smislu tozadavnega sporočila vodstva ne sprejemajo nobene nove prijave; tudi za tretjo skupino v avgustu ne. V Počitniškem domu so naknadno morali opremiti še osem postelj, razen tega je v šmartinski soli zasedenih še 64 postelj, tako da letuje sedaj tam zgraj 172 otrok.

□ Pravoslavna cerkev v Mariboru. Vprašanje gradnje omenjene cerkve je stopilo sedaj v končno fazo. Tozadveni načrti so že gotovi. Kakor znamo, bo stata cerkev v parku na Jugoslovanskem trgu. Jeseni se bodo izkopali temelji, tako da se bodo spomladi takoj pričela gradbenina dela. Cerkev bo 36 metrov visoka. Gradbeni stroški se računajo na dva milijona dinarjev, z notranjo opremo vred pa štiri milijone Din. Načrt je napravil tukajšnji arhitekt Czeike.

□ Radi eksplozije steklenice s špiritom. Zaščitnica Erna Car iz Spodnjega Radvanja 12 je ravno zakurila štedilnik, ko je nenadoma eksplodirala na štedilniku se nahajajoča ter s špiritem napolnjena steklenica. Carova je zadobila občutne opekline po celotnem telesu, dočim je v bližini se nahajajoči železničar Jakob Ukmari zadobil manjše poškodbe na desni roki. Carovo so morali prepeljati v splošno bolnišnico, dočim je Ukmariju nudil prvi pomoč tukajšnji reševalni oddelek.

□ Mariborski sport. Tudi s Haško in ne bo niti ker bi Haškovec radi poslali v Maribor rezervno moštvo, da bi za slučaj poraza... Za provinco je tudi rezerva dobrija baje. Pa so Mariborčani drugačnega mnenja in so ponudbo Haškovec gladko odklonili. V nedeljo gredo Mariborci v Gradič in se tamkaj pomerijo s tamšnjim Sportklubom; Kastner in Ohlerjevec pa pridejo brčas v Maribor ter se bodo preizkusili z našimi Zelezničarji v nedeljo ob 18. — Mariborski sportniki so čakali z napetostjo na letosnje podzvezne plavalne tekme za prvenstvo Slovenije, ki bi se imelo vršiti na Mariborskem otoku. Prišlo pa je nekaj vmes, da se bodo omenjene tekme morale vršiti v Ljubljani.

□ Kislo in sladko mleko naj bi se prodajalo v mestnem parku na pobudo mestnega mladinskega sveta, kakor nam sporoča tukajšnje Olepševalno društvo. Vsi, ki želijo postaviti v mestnem parku bufet za prodajo mleka, mlečnih izdelkov, brezalkoholnih piča, jestivit itd., naj vložijo tozadreno pismeno ponudbo na tukajšnje Olepševalno in tujsko prometno društvo do 20. t. m.

□ Klančnikova pritožba zavrnjena. Kakor smo že poročali, je Friderik Klančnik, ki bo sedel skupaj z Mohorkom na zatožni klopi radi soudskega postopka pri umoru posestnika Kanclerja na Šobru, vložil pri apelacijskem sodišču v Ljubljani pritožbo zoper obtožbo. Te dni je apelacijsko sodišče Klančnikovo pritožbo zavrnilo, radi česar je v kratkem pričakovati razpis obravnave proti Mohorku, jelovškemu morilcu, in Klančniku.

Celje

□ Umrl je v svoji hiši na Glavnem trgu 12 Lažič Karol, nadveterinar v pokolu, star 80 let. — Naj v miru počival!

□ Rešilna postaja Savinjske podružnice SPD v Celju in navodila glede postopanja ob nesrečah. Centralni reševalni odsek SPD je ustanovil več rešilnih postaj, med drugimi tudi v Logarski dolini in v Lučah, katere vodi in upravlja iz svojih sredstev Savinjska podružnica SPD v Celju. Vodja ekspedicije za postajo v Logarski dolini je oskrbnik Frischaufovega doma na Okrešljiju g. Jaka Robnik. Gledate nesreč je treba postopati na sledenči način: za manjše nezgode se naj ne obvešča celjski načelnik cele rešilne postaje, g. Andrija Kopinšek, ampak samo oskrbnik na Okrešljiju ali ev. g. Forte Herle pri Piskerniku, ako se zgodi nezgoda v dolini. Rešilni avto iz Celja je poklicil samo ob večjih nezgodah, ko ni mogoče prepeljati ponesrečenca z drugim avtomobilom. Ako se pa zgodi večja nesreča v skalah in je treba tudi izurjeni plezalec, naj se obvesti telefonično iz Solčave g. Andrija Kopinšek v Celju ali pa pisarna Savinjske podružnice SPD (telefon št. 95). Po sporazumu z reševalnim oddelkom v Celju je na razpolago tukajšnji rešilni avto, ki pripelje s seboj sanitetno moštvo in člane rešilne ekspedicije za težke ture ter zdravnik. Sodelovanje so obljubili zdravniki gg. dr. Pucelj, dr. Flajs in dr. Cervinka. Opazirja se vse članstvo, da ne kliče rešilnike ekspedicij brez potrebe in, če je nesreča, ne napravlja ekspedicij na svojo roko. Stroški za reševanje, kolikor tudi ponesrečenec ali sorodnik ne založi takoj, se za prvo pokrijejo iz društvene blagajne, toda na račun ponesrečenca oz. njegovih sorodnikov. V resnili ekspediciji sme vodja ekspedicije pritegniti tudi druge turiste. V primeru, da se kdo pogreša, je treba takoj obvestiti vodjo na Okrešljiju v Logarski dolini in podružnico v Celju, ki posluje nato po zakoničnih predpisih. — Savinjska podružnica SPD v Celju.

□ Koncert Akademskoga pevskega društva »Obilježje« iz Belgradu se je vršil v torek ob pol 9 zvečer v veliki dvorani Celjskega doma. Dvorana je bila do dve tretjini zasedena, kar je, ako vpo-

stevamo poletje, za Celje zelo lep uspeh. Bilo je tudi precej občinstva iz bližnje celjske okolice, ki jih je privabil renome zbor, ki ga smatrajo za enega prvih belgrajskih zborov. Občinstvo je bilo zelo zadovoljno z izvajanjem pevskih točk in je vsako točko burno aklamiralo, vkljub temu pa moramo ugotoviti, da smo pričakovali od tako renomiranega zborja več, kot smo slišali.

□ Hudega soseda ima 60letni tesar Matija Hudej iz Bezovice pri Konjicah. Zaradi nekega majhnega prepira je ta pograbil gnojivo vile in je 60letnega moža napadel z njimi. Prebodel ga je večkrat po obeh kolenih in po desnem stegnu. Hudo ranjenega Hudeja so prepeljali v bolnišnico v Celju.

□ Našla se je delavska knjižnica na ime Reven Ivan, izdana od občine Trata, okraj Kranj. Lastnik jo dobi pri predstojništvu mestne policije.

Dobra

□ Kopališka kanalizacija. Zelo se pritožujejo dobrinski vačanci nad novo vpeljano kopališko kanalizacijo. Govorilo se je prvočno, da se bo napravila spodaj pod vasjo čistilna naprava, katera naj bi iz kopališča pritekel nesnažno vodo zopet očistila. Ker te naprave do danes še ni in ker so iz kopališča iz vseh stranič napravili iztok v vaški potok, se sedaj po vasi širi smrad. Veliko smo oškodovani tudi, ker se je prej marsikdo ohladil in okopal v hladnem potoku o poletnem času, ko je vredna nezgoda. Zeleti je, da se ta nedostope na primeren način popravi ter se napravi za kopališče primerne greznice ali pa objubljena čistilna naprava, da bomo vsaj vodo imeli čisto in za poletno kopanje pripravno. Enako se pritožujejo tudi gostje, kateri morajo vsled pomanjkanja stanovanj v kopališču stanovati na vasi, v bližini izliva topnikega kanala v potok.

Smrtna kosa. Zadnji čas je na Dobrni kosila smrт v obilni meri. V enem tednu so umrli kar trije, kar je za tukajšnji kraj zelo redko, ker je znan kot zelo zdrav.

Obisk kopališča je sedaj dosegel svoj višek. Vsa stanovanja v kopališču kakor tudi na vasi so že oddana, gostje pa še z vsakim avtobusom prihajajo. V drugih kopališčih pravijo, da ni obiska. Zato smo res lahko ponosni na Dobrino.

Slovenigradec

Trgovce Iv. Rojnik se seli s svojo trgovino v bivšo Raiterjevo hišo, kjer je napeljši trgovski lokal. Bivši Raiter, ki je moral ob kraju Avstrije zapustiti Jugoslavijo in obenem tudi svojo hišo, je baje, tako pravijo ljudje, proklel hišo, da bi nihče ne imel sreče v tej hiši, kakor je on sam ni imel. Ne vemo, koliko bi dal na to govorico, resnica je pa le, da potem že dvema naslednjima trgovcema ni bila sreča mila. In sedaj je prišel g. Rojnik, ta pa si je dal hišo prenoviti in pred vselitvijo hišo trgovino blagosloviti. Preteklo soboto popoldne je mestni župnik Al. Čižek slovensko blagoslovil trgovino. Zvečer pa je bila prirejena domaća zabava. »Zepelinac« smo v nedeljo tudi od nas dobro videli. Popoldne okrog 2 do pol 3 je plul v smeri od Koroške, nekako nad Guštanjem proti Dravogradu in dalje proti Mariboru. Občinstvo ga je z zanimanjem opazovalo. Kako tudi ne? Saj takega tista ne vidiš vsak dan!

□ S. Janž pri Dravogradu se je v nedeljo vršil slovenski sprejem novega župnika g. Antona Jesenka, ki je prišel iz Belih vod. Na čast novega dušnega pastirja je bilo postavljeno več lepih mlačev in slavolokov. Pozdravili so ga pa zastopniki občine in drugih organizacij.

Jesenice

Zanimiva avtomobilista. Kranjska industrijska družba ima onkrat hriba Možakle eno svojih hidrocentral. Tam mimo vodi lepa cesta v Krmo, ki je bila nalašč zgrajena za vožnjo na lov na srnjake v Krmi. In baš ta lepa cesta je zavedla dva gospoda iz Potsdama, da sta s svojimi avtomobilom zašla v to romantično dolino. Ko sta v bližini centrale zvedela, da sta zašla, se nista prav nič jekila, pač pa, ker se je bližala noč, avtomobil zapeljal pod kostanj. V nekaj minutah sta postavila lichen, zelo prakljen šotor, s kolesarsko sesalko napihljila blazinu in podzglavnikne in spalnica je bila gotova. Med tem pa je kuhalni aparat že deloval in v dobrih desetih minutah je mleko zavrelo. Vse je šlo tako naglo, kakor in kinu. Pripravovala sta, da sta prevozila že skoro vso Evropo, daleč, kako sta bila sprejeta v Franciji, Švicariji, s posebnim podzornikom sta pa naglašala razmere v Italiji. Zelo pohvalno sta se izjavila o gostoljubnosti Slovencev in rekla, da bosta povod vlagati lepoto Gorjencev.

Promenadni koncert priredil godba KPD pod vodstvom g. Filipa Bernarda prihodnjo nedeljo zvečer pred Krekovim domom.

Knjige in revije

Bogoljub. Nabožni mesečnik. Glasilo Marijinih družb. L. XXIX., štev. 7. — Ta naš najboljši in najraznijši splošno verski časopis, v okusni opremi, z lepimi umetniškimi slikami v bakrotisku in bogato vsebino za poglobitev verskega življenja in življenja s cerkvijo je ustvaril v sebi samem najučinkovitejše priporočilo. F. R.

Novi život. List za brezalkoholno kulturno. Knjiga V., štev. 1. Zagreb, 1931. Naročnina 20 Din. List izdaja »Jugoslovenski savez treznosti«.

Hrvatska prospektiva. Mesečnik, izdaja »Kolo hrvatskih književnika«. Urednik dr. Ljubomir Makarović. L. XVIII., štev. 7. Zagreb, 1931. Naročnina letno 80 Din, za dobrotnike 100 Din, za dijake 50 Din. — Ta številka te vzorno urejene hrvatske katoliške revije je posvečena 50 letnici smrti F. M. Dostoevskoga in 100 letnici rojstva Leskova. Zaradi zaokrožene celote so vanjo sprejeti še neki prevodi in zapiski iz ruske književnosti. — V uvodni besedi je A. R. Buerov posrečeno očrtal bistvene biografske poteze velikega ruskega misleca F. M. Dostoevskoga. — K. Rimarić-Volinski je povodom antitezne Leskov-Dostoevskih napisal kot epilog k svojemu članku (iz leta 1924) o Leskovu informativno razpravo »Narrog kričanstvu kao regulatornom principu«, ki je vanjo vpletel tudi svoje, za našo dobo aktualne misli. F. R.

Dobrota ob vročih dnevih ...

je, če si umijete glavo z Elida Shampooom. Lasje se Vam ne samo dobro izperejo... ampak Vam ostanejo tudi lepi in zdravi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Trg. pogajanja z Avstrijo

Kakor smo zvedeli, je potek naših trgovinskih pogajanj doslej razmeroma ugoden. V teku sedanjih pogajanj je prišlo do važnih koncesij našemu agrarnemu vvozu, vpoštevaje seveda nastali položaj radi avstrijskih carinskih novel. Tako omenjamo koncesije, ki se tičajo našega izvoza živine v Avstrijo, nadalje je za žito odobren nam v Avstriji preferenčni 4 Šilingov v slučaju, da druge pogodbene države, ki uživajo največje ugodnosti po klavzuli dosedanjih pogodb. Z malimi izpremembami pa bodo ostale dosedanje jugoslovenske

tarifne postavke. Posrečilo pa se je osvoboditi nekatere carine od vezanosti. Pogajanje še niso končana. Razpravljali so tudi o reviziji sporazuma o obmejnem prometu, nadalje o reviziji veterinarske konvencije, pri katerih sodeluje vešč kmetijska ministrica bivši drž. vel. svetnik g. Anton Korošec. Tudi ljubljanska Zbornica za trgovino, obrin in industrijo je predložila zahteve gospodarskih krogov v naši banoviji. Predloge je naša delegacija celoti osvojila.

Drž. hip. banke 77—80, 6% begl. obv. 59—60. — Bančne delnice: Hrvatska 50—60, Poljo 53.50—55, Kreditna 121—126, Union 154—156 (157, 155, 154), Jug 67—68 (67), Lj. kred. 120—123, Narodna 6350 den., Obračna 36 den., Praštediona 95.50—96.5, Srbska 190—191 (190). Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Gultmann 110—120, Slaveks 23 den., Slavonija 200 den., Danica 65—70, Pivara Sar. 210 bl., Sečerana Osjek 220—227.50, Brod. v. 52 bl., Union 60—63, Večve 120—122 (120), Isis 67 bl., Ragusea 300—340, Oceania 190—200, Jadrol. 520 bl., Trboveljska 237.50—242.50, (240, 245, 242.50, 240).

Belgrad. Narodna banka 6650 bl., 7% invest. pos. 84 bl., vojna škoda 11. 372 den., 12. 374 den., 6% begl. obv. 58.50—61.50, 7% Bler. pos. 79.50 d.

Nalaganje državnih papirjev in inozemstvu: London: 7% Bler. pos. 75—76.50, Newyork: 8% Bler. pos. 86—90, 7% Bler. pos. 72—76, 7% pos.

Moderni Babilon

Par vtičov s pota

Kolonialna razstava je nameščena pred Parizom v gozdu z jezerjem in je nekaj ogromnega. V neštetih paviljonih je ponazorjeno gospodarstvo, industrija, krajina, folklor in kdovskaj še vse iz vseh evropskih in celo ameriških kolonij. Seveda so Francuzi najjače pokazali, kaj imajo. Najlepši so alžirski, maroški, tuniski, sudanski paviljoni, v katerih so nameščeni v ponaredbi celi mestni bazarji in obljudeni z urojenimi vsemi barvami. Culi smo berbersko godbo, nekakšno antično avlodijo s spremljavo tamtama, ob kateri so plesali, izrabljajoč pri tem vse mišice posebej, kar jih je Bog človeku dal. Še nikoli doletje nisem razumel strašne moči, ki jo ima ritem na telo in dušo orientalca. Tisti rjoveči entuziazem na višku plesa in malone histerični krči niso bili ponarejeni — čisto nov svet v glasbi, ki je nam več ko tuj. Velik vtič napravijo zamorski lešeni, črno pobarvani fetiši z debelimi glavami,

Pariz: »Place de la Concorde« z vodnjakom in obeliskom iz Luxorja.

dolgimi hrbiti in nesorazmerno kratkimi nogami. Zastreljeni so s svojimi belimi očmi nekam v neizmernost, večnost in nehote jih obdaš z neko skriveno mistiko in jih ne pozabiš več. Na razstavi jih pred tvojimi očmi rezljajo črnci in prodajajo in so v Parizu modi in jih dobijo v vsaki trgovini. Italijani so v svojem paviljonu razstavili — grške kipe, Mussolinijeve podobe nismo našli. Čli smo skozi cele črnske vasi, strmeli v angorski tempelj z njegovimi stolpi, ki se kakor siva osja gnezda, obšli neštete pavljone in si ogledali zverine iz kolonij v naravi. Zvezcer je vsa ogromna razstava magično razsvetljena. Angorskri tempelj je že kupila neka — ameriška filmska družba, da ga gorečega filma. Buziness.

Zvezcer smo se izognili lučnim reklamam raznih kinoy, v katerih so pred predstavo pleši in baletne revije in druge atrakcije, enkrat smo posetili Montmartre. Sedaj je tih in zapuščen, kakor italijanska nečedna, slikovita vasica — umetniki so se korporativno izselili na Montparnass. Tam je sedaj nočno življenje v stajnih kavarnah, tam živi pariška »družba« plave krvi, vrete umetništvo, se pije šampanjec v barih, se sučajo vitke linije pariškega pošminkanega ženstva v eksotičnih toaletah. Gori na Montmartru pa je ostal čisto samoten Sacre Coeur in v vrhu kupole mu gori močna luč nad vsem Parizom in za vsega, kakršen je.

Veno Pilon je ravno prekladal svoja platna po ateljeju, ko smo ga našli. Ima ogromno do-

vršenega: oljnate krajine iz južne Francije, Pariza in Italije. Večalimanj mojstrska dela, izredno bistro komponirana v formi in barvi v ravnojesje, originalna, a plemenita in monumentalna plastična in prostorna enostavnost pri najbolj pretehanem barvнем akordu. Izredni so v kompoziciji tudi portreti, kjer se kaže ravel vpliv Picassove Šole. Pravi Pilon, da bo nekaj časa nehal slikati, da se sprosti francoskega vpliva. Njegove risbe so sila zanimive in nekako spominjajo na psihološke motive Grossa. Nemara bo Pilon baš v psihologiji našel svoj višek. Baš se je vrzel tudi na umetniško fotografijo in izumil na svojo roko osvetljevalne aparate in tudi na tem polju lepe uspehe doseg. Je eden izmed redkih idealistov, ki ga ni privlačila mehkužnost Babilona, nego njegova velemestna ogromnost, ki mu kar naprej daje materiala za mišljenje in filozofijo. Je pa pristen Slovenec. Niti platenčka že ni prodal na

Francoskem. Za reklamo nima ne smisla, ne veselja, senzacij noči. Čeprav v svoji celici pa preklica platna in premišljuje. Da bi se razčil in se prodal, za to je pa prepošten in nemara preneroden. Pilona moramo pri nas bolj spoštovati, kakor smo ga doslej. Ne bi bilo slabovo, če bi mu priredili razstavo in mu tudi kaj odkupili. Njegova boljša dela, sodim, stopijo lahko ob bok najboljšim današnjim francoskim, če ni v njih morda še več umetnostne resnobe in zdravja kakor v onih rafiniranih ničih...

Zapustili smo babilonske bulvarje in avenije, kakor smo si jih tako želeli videti, s precej hladnim srečem in zahotel se nam je že po naši nerodni, nizki, razmeroma tibi in pošteni in zdravi Ljubljani. Mi vedno mislimo, da je sreča in popolnost doma v Babilonih in da smo sami z golj reye. Pa prideš iz Babilona, pa dosti bolj spoštuješ naše narodne razmere, kakorkoli so že opljuvane in opackane in melenkostne in skromne. Zakaj, kakor je trdil tudi Jakac, prišedši iz Amerike — ni nas še povsem požrl moloh, še je nekaj duše v nas, medtem ko jo je Babilon že davno prodal. Če bi se ljudje pošteno organizirali in potrudili v kulturnem oziru, pa bi dosegli marsikaj tudi takšnega, kar se doseže sicer le v Babilonih. Bog ne daj, da bi bilo res, kar trdijo, da homo Slovenci do sodnega dne narod, ki se ne da organizirati in zediniti in ki si bo metal sam polena pod noge, samo da ne bi napredoval. — o. — k. (Konec.)

Čim je bil imenovan za nadškofa, je seveda takoj odložil poslanski mandat.

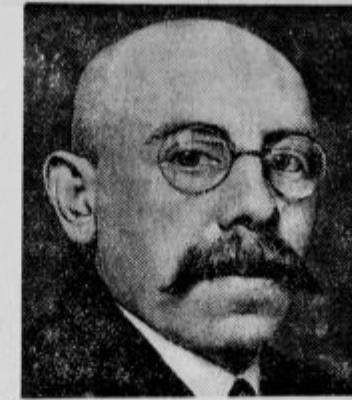
Kot nadškof je bil dr. Kordač vzor demokratičnega cerkvenega kneza. Sprejel je vskogar, kdorkoli je zaprosil avdicenco, brez razlike vere in stanu. A tudi drugače se je izkazal kot socialno tenko čuteč mož. V zasebnem življenju je bil skromen in svet.

Boljševiki se nočejo več oblačiti po beraško

Na zborovanju nadzorstvenega odbornika komunistične stranke je dejal Jaroslavsky, da oglavica in mufl nista več primerna obleka za komuniste. Poslej se morajo oblačiti komunisti na način, ki je primeren njihovemu materialnemu in kulturnemu položaju, ne pa kot berači.

Poljske patrole v Gdansku, ki so hodile po mestu o priliki obiska poljskih vojnih ladij. To je povzročilo nov spor z gdanskimi oblastmi, zaradi katerega so bile obojestransko izdane diplomatske note.

Ledolomilec »Malygin«, ki bo obenem s »Zeppelinom« odplul v arktične kraje in se tamkaj z njim sestal. Pri Kamenevskih otokih bo sprejel na krov ruskega profesora Oranceva. — Levo prof. Samoilovič, ruski polarni raziskovalec in znanstveni vodja ekspedicije.

Aljehin o šahu in borbi za svetovno prvenstvo

Svetovni mojster Aljehin je izjavil nekemu poročevalcu:

»Sah je zame umetnost, toda ker je obenem tudi sport, je treba podčrtati tudi sportni moment. Praška olimpijada je važno posebno zato, ker daje mladim silam priliko za javen nastop. Med nadarjenimi omladinci naj imenujem na prvem mestu Čehoslovaka Flohra, Američana Kashdana, senzacionalnega Indijca Sultan Khana in Jugoslovana Pirca. Tem imenom bi mogli dodati še nekaj drugih.«

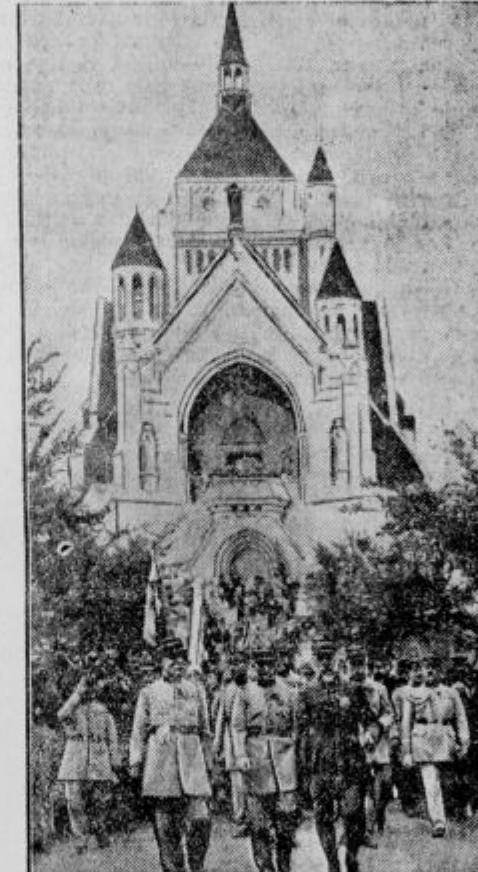
Na vprašanje, v kakem stanju se nahaja sedaj vprašanje boja za svetovno prvenstvo, je Aljehin odgovoril: »V zelo nedoločenem. Capablanca je odbil revanš, ker ni bil zavarovan v materialnem pogledu. Za Capablanco je po moji sodbi moj najmočnejši tekmeč Niem-

vieč, ki pa doslej ni pokazal nobenega stremljenja, da bi se strečala v odločilnem boju. — Sedaj mi je 38 let, torej še nisem »star«, vendar spadam v dobo starejšega pokolenja šahistov.«

Dalje je izjavil Aljehin: Ko se zaključi praški turnir, odidem na Islandijo, da se odpotčjem. Morda bom tudi tam nekoliko igral. Zanimivo je, da bom prvi šahovski mojster, ki poseti Islandijo. Tam pa ostanem samo 14 dni, ker se že 22. avgusta začne veliki šahovski turnir na Bledu, na katerem bo sodelovalo 14 mojstrov. — Na jesen se bom vrnil v Pariz in za nekaj časa opustil igranje, ker treba dati po tako razburljivi dobi tudi živcem nekoliko počinka. Jeseni izide v Nemčijo moja knjiga pod naslovom: »Na potu do svetovnega prvenstva. Tu sem zbral vse svoje partije s Capablanco.«

čin, s pomočjo katerega bo mogoče neprekinitno meriti atmosferske razmere od zemlje do stratosferskih višin, ne da bi se zrakoplov ustavil ali tudi le zmanjšal svojo brzino. Tostvari instrument je iznašel ruski profesor Molčanov. Instrument bodo spustili iz zrakoplova v majhni balon ter bo avtomatično zaznamoval in naznanjal v zrakoplov zračni pritisk, zračno vlago in toplovo. Upajo, da bo mogoče s tem instrumentom napraviti odločilen korak za zmanstveno obvladovanje zemeljskega ozračja.

Cetvorica russkih članov Zeppelinove ekspedicije je že dosegla v Berlin. To so prof. Molčanov, prof. Samoilovič, radiotelegrafist Krenkel in zrakoplovni strokovnjak inž. Asberg.

Nova cerkev v spomin bitke ob Marni, ki so jo blagoslovili te dni.

Skrivnosti polarne, »vremenske tovarne“

Med glavne točke Zeppelinovega programa na polarni vožnji spada sistematično proučevanje meteoroških pogojev in arktičnih predelih. V zadnjih letih so vremensovci prišli do spoznaj, da ni mogoče napovedati vremena za daljšo dobo vnaprej, če niso temeljito znane razmere v največjih naravnih »vremenskih tovarnah na zemlji: namreč na obeh tečajih. A tudi za neposredno bodočnost ni mogoča zanesljiva vremenska napoved, dokler se ne morejo upoštevati polarni činitelji: razdelitev tokov v arktiku je za vreme v severni Evropi odločilnega pomena.

Zeppelinova ekspedicija ima uvesti novo dobo v raziskovanju vremenskih razmer v arktičnih pokrajjinah. Kajti prvič bo uporabila na-

Moderna holandska plastika: vogalni kip na novem mostu v Amsterdamu.

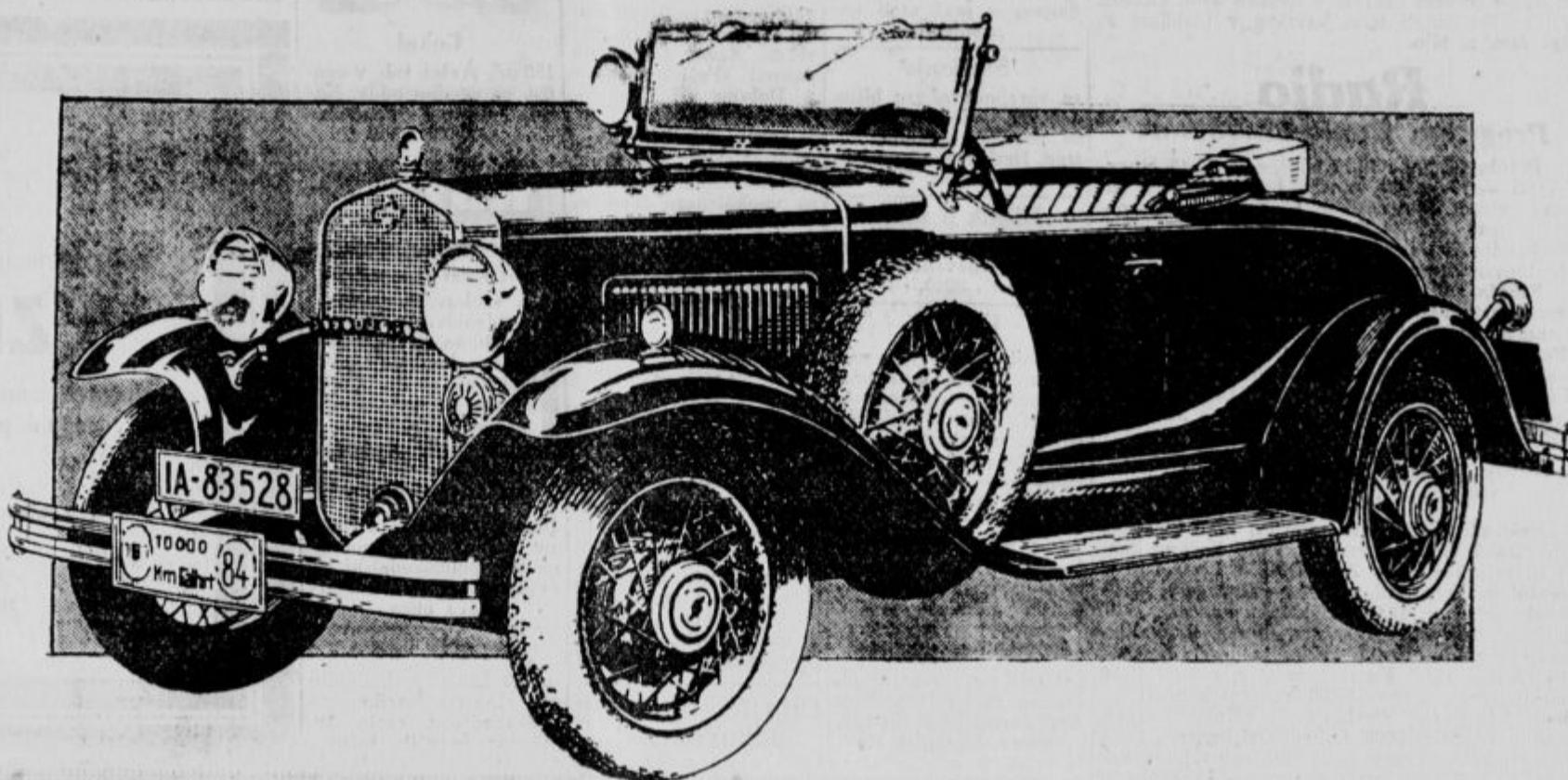
Morski nestvor

Blizu rta di Leuca, kjer se mešajo jadranske in jonske vode in je morje vedno nemirno, se je ujela v mreže italijanskih ribičev čudna morska pošča: riba je bila dolga tri metre in nad en kvintil težka, a glavo je imela podobno deloma morskemu konju deloma kači. Žival se je silovito branila z dolgim repom, vendar se je ribičem posrečilo spraviti jo na suho in raztesiti.

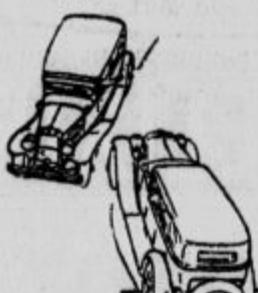
Lin Sun (levo), državni tajnik kitajske narodne vlade, in Kan Yew-Joon, predsednik kitajske državne stranke, sta dosegla v Berlin, da proučita politične, državne in socialne ustanove.

Chevrolet je v 17 dneh prevozil Evropo, ne da bi mu bil motor le enkrat odpovedal

Chevroletov luksusni roadster, ki se je udeležil te senzacionalne dirke.

Na cilj je prišel v najboljšem stanju po 10.170 km vožnje

Iz Berlina v Lizbono — čez Španijo — Rivijero — Rim — nazaj v Nemčijo in po Balkanu — spet nazaj v Berlin: brez najmanjše nezgode!

SPET nov pomemben dokaz Chevroletovih vrlin! Standardni luksusni roadster se je udeležil tekmovalne vožnje na 10.000 km., organizirane po nemškem Avtomobilskem klubu, in absolviral vožnjo v pravem času in v najboljšem stanju. Dobil je prvo nagrado. Vodila sta ga gg. von Guilleaume in Schmid.

Pazite na ta dejstva!

Samo običajno olje in bencin sta bila uporabljena, toda motor je tekel na koncu dirke prav tako mirno in gladko kakor ob začetku.

Popel se je na Katschberg, najbolj nedostopni evropski prelaz, ne da bi mu bilo treba docela izrabiti vso pogonsko silo motorja, in ob normalni temperaturi.

Odpeljal ju iz Rima kot 39., v Monakovo pa je prišel kot 4.

Vozil je po dobrih in slabih cestah, po močvirju in vodi, po strmih prelazih navkreber in navzdol, ob vsakem vremenu, s povprečno hitrostjo 60 km na uro, brez postankov. Prava hitrost pa je znašala 80-90 km na uro.

Edina vidna znamenja, ki mu jih je pustila ta zmagovita vožnja, je bilo nekaj prask na ploščah voza od kamna, ki je priletel v avto.

Ali zdaj vidite, da je Chevrolet tisti voz, ki bo tudi *vam* najbolje ustrezal na turah? Stopite še danes k našemu zastopniku! Recite mu, naj vam voz razkaže.

NOVI CHEVROLET

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

Hajduk!

Kar dve zaporedni nedelji mora Hajduk pokazati svoje veliko znanje v Ljubljani. Naravno, da tak nastop za Hajduka ne pomeni dosti. Saj so igralci prepotovali pol sveta in povsod s svojo igro zadidili gledalce. Zato tudi ni cudno, da se jim je to tudi v Ljubljani posrečilo.

Hajduk igra izraziti pozicijski nogomet. S tem načinom igre najprej moralno stre nasprotnika, potem ga pa še fizično izčrpa. Pri prvem nastopu s Primorjem je ta igra prinesla uspeh. Toda igralci Ilijirje so videli, kako Hajduk igra. Zato bodo temu načinu igre tudi prilagodili svojo igro. Kakor hitro pa to uspe, so izgledi Hajduka že veliko manjši. Končno velja še vedno pravilo, da vsako moštvo vedno le tako igra, kakor mu nasprotnik pusti. Igrali Ilijirje so pa danes že tako tehnično zvezbeni, da ne bo Bonačiu ali Lemeščiu uspel vsak trik.

Za zmago, ki je sicer Hajduku gotova, bo pa treba malo več energije kakor prošlo nedeljo. To dejstvo hočemo podprtati. Hajduhovci se ne bodo izprehajali po igrišču in kombinirali, kakor se jih bo zljudilo. Treba bo borbe. Radi tega bo pa nedeljski tekma še bolj zanimiva, kakor je bila tekma s Primorjem. Pozicije, iz katerih bodo padali gol, se ne bodo izsilile s prodori, temveč z lepo kombinacijsko igro, na katero se domači tudi razumejo. Ne rečemo preveč: v nedeljo bodo gledalci imeli priliko videti igro, kakršne v Ljubljani že dolgo časa ni bilo.

Radio**Programi Radio-Ljubljana:**

Petak, 17. julij: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Gdč. C. Krekova: Gospodinjska ura — 20.00 Vremenska napoved — 20.30 Prenos iz Beograda — 21.30 Časovna napoved, dnevne vesti, sport.

Sobota, 18. julija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Časovna napoved, plošče, vremenska napoved, sport. — 13.30 Borzne vesti. — 18.30 Salonski kvintet. 19.30 G. prof. N. Kuret: Nove smernice Ljudskega odra. 20.00 G. dr. Campana: Časnik in časnikarstvo. — 20.30 Delavska godba »Zarja«. — 21.00 Prenos z Bleda. — 22.00 Salonski kvintet.

Drugi programi:

Sobota, 18. julija.

Belgrad: 12.35 Radio orkester. 19.40 Ciganska glasba. 20.20 Violinski koncert. 22.15 Večerni koncert radio orkestra. — Zagreb: 12.30 Plošče. 20.30 Operetni in kabaretni večer. — Budapest: 12.05 Ciganski orkester. 18.00 Orkestralni koncert. 19.30 Vojaška godba. 21.15 Ciganska glasba. 22.20 Pianinski koncert. — Dunaj: 11.30 Opoladski koncert 13.15 Plošče. 17.00 Koncert vojaške godbe. 19.50 »Junaštvo dame«, igra. 21.50 Večerni koncert. — Milan: 11.15 Pesta glasba. 20.45 »Molčeče srce«, komedija. — Oslo: 20.00 Orkestralni koncert. 22.05 Lahka glasba. — Praga: 20.05 »Skriven zakon«, komedija. 21.00 Orkestralni koncert. — Langenberg: 20.00 Vesel večer. 23.30 Plesna glasba. — Rim: 21.00 Širična drama. — Berlin: 20.00 Koncert. 22.10 Plesna glasba. — Katovice: 20.15 Koncert. 23.00 Lahka in plesna glasba. — Toulouse: 12.45 Radio orkester. 13.00 Popevke. 20.30 Španske pesmi. 21.00 Koncert. 22.00 Plesna glasba. — Stuttgart: 11.45 Koncert. 12.20 Mandoline. 20.00 Koncert. 22.00 Zabavna glasba.

Ptui

Nove cene mesa: Dne 13. t. m. se je vršil na magistratu sestanek tukajšnjih mesarjev, ki so sklenili, da se sedanje cene mesa spremeni v toliko, da stane: goveje meso, pravorstno kg 14 Din; teleće meso s privago kg 12 Din; teleće meso brez privage kg 15 Din.

Kranj

Izredni občini zbor SPD, podr. Kranj se bo vršil v torek, dne 28. t. m. ob 20. zvečer v restavracijskih prostorih Naravnega doma. Dnevni red: Izpopolnitve odbora.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više.

Za odgovor znamkol — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam.

Službo dobre

Iščeta se za 1. avgust, zamalo rodbino na Sušaku dve dekleoti kot kuvarica in sobarica

ki bi opravljali vsa hišna dela. Začetna plača 400 in 350 Din. Upošteva se samo dekleta z dobrimi spričevali. Naslov se dobti v upravi »Slovenca« pod št. 7933.

Premogovnik Oplenac

pri Arandjelovcu v Srbiji sprejme več delavcev ruvarjev, v prvi vrsti neoznenjenih.

Služkinja

se sprejme za vsa hišna dela, za obdelavo vrta in za prodajo zelenjave na trgu. Naslov pove uprava lista pod št. 8039.

Hišnik z ženo

se sprejme. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8040.

Učenec

poštenih staršev in s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino mešanega blaga na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Poštenoste«.

Več zidarjev

fasaderjev se sprejme proti dobrati pri Ljubljanski gradbeni družbi.

Sprejmem vajenca

poštenih staršev za takoj, vsa oskrba pri mojstru. Avg. Černe, Zg. Šiška 122, mizar, Ljubljana 7.

Dekle

delavno in pošteno, vajeno vsega dela, dobi službo v vili. Ponudbe pod »Ljubljana« št. 8062 na upravo »Slovenca«.

Stanovanja

v novi hiši na Dolenji Piščinci pri Cerzejah, se odda skoraj brezplačno. Martin Pleterski, Cerknje ob Krki.

Sobo

veliko, prazno, izven mesta, ne preko 100 Din meščno, iščem. Dopise na naslov: »Poštno ležeče« Dobrna pri Celju.

Lepo stanovanje

bližu Grobeli, Rodica 44 pri Domžalah, pripravno za vpokojenega župnika, se takoj odda.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Pozor gostilničarji!

Domače salame, priznane najboljše, in polnomosten polemendolski sir nudi I. Buzzolini, Lingarjeva ulica.

Kopalne čevlje

od 20 Din naprej, dobitje pri »Luna«, Maribor — Aleksandrova cesta 19. Poštna naročila točna.

Citajte in širite »Slovenca«!**Pubasto perje**

cisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, cisto belo gosje po 130 Din kg in čisti pub po 250 Din kg. Razpoložljam po poštnem povzetju. L BROZOVIĆ — Zagreb, llica 82 Kemična čistilnica perja.

Koruzo za hrino

oddaja naicene elektrovina žita in moke A VOLK, LJUBLJANA Restjeva cesta 24.

Mali oglasi v Slovencu

zajamčijo najpopolnejši uspeh

Direkcija rudnika Velenje, razpisuje za na dan 25. julija 1931 ob 11 dopoldne nabavo:

100 m³ plohov in

8000 kg okrogli žel. za betoniranje

Pogoji se dobe pri podpisani.

Iz pisarne Direkcija držav. rudnika Velenje.

dr. Ivan Predljevi izbrani spisi

priznano tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsek zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Rešen je neusmiljene bolezni naš ljubljene

ZDENKO

Njegovo izmučeno trupelce bomo položili k večnemu počitku v petek dne 17. julija ob 17. uri.

V Ljutomeru, dne 16. julija 1931.

Zalujoča rodbina notarja dr. Stojana

ki krepi in zdravi želodec, je edino R. Vlahov odlikovan na vseh svetovnih izločbah. Ime »Vlahov« z našo elikelo je začileno po vseh državah sveta. Curanje se ponarejan! Tovornica ustanovljena leta 1861. —

VLAHOV**OKREPLJUJUČI ŽELUDAČNI ELIXIR****Gospodinje, hotelirji in gostilničarji pozor!**

Novo praktično hladno in toplo konzerviranje s patentiranim aparatom „BECO“ za konzerviranje

Brezplačno predvajanje od sobote 18. julija do inkl. pondeljka 20. julija od 4. do 7. ure popoldne v hotelu ŠTRUKELJ, Ljubljana. — Ne pozabite nas posetiti!

Otfred v. Hanstein:

91

odpreti konservne puščice in nekaj pojesti, kar jim je pač prišlo pod roko.

All Right in Korus sta se usedla na blazinasto zofo in opazovala Egon pri nenavadnem početju.

Celo med preoblačenjem in med jedjo je ves čas opazoval košček zmrzljih kristalov snega, ki ga je bil položil na tla.

Zdaj pa je z majhnimi kleščami ščipalkami prijeti buciko, jo razbelil, pokleplnil ter razšarjeno iglo držal prav previdno nad zmrzljeno gmoto.

»Ne topi se ne, nič vode ne dá!«

Tovariša nista razumela, zakaj ga to tako veseli. Egon je pa buciko še enkrat razbelil, z njo prav hitro potegnil preko ledene grude, nato pa čisto malo še žarečo iglo vtaknil v sneženo gmoto.

Zdaj sta planila na noge tudi časniki in si prizor ogledovala. Igla namreč ni ugasnila, ampak nasprotno prav svetlo žarelja ter začela z modrikastim plamenom izgrevati.

»No, kaj naj pa to pomeni?«

Egon je vsa utrujenost minila. »Rešeni smo! Me teor nam je pokazal pot, kje naj rešitev iščemo. To je namreč sneg iz kisika, zmrzljeni kisik, popolnoma čist kisik, ali saj vodiča ni zraven, ker bi se bila sicer gmota stala v vodo ali pa bi se bil stvoril pokalni plin. Zato smo zaenkrat rešeni.«

Ta trenutek mu je od srca odvalil veliko skrb, živci pa so bili tako zelo prenapet, da so mu odpovedali. Meni nič tebi nič se je zleknil na tla in takoj zaspal. Korus in Američan sta brez besedice sledila njegovemu zgledu. Ce bi nekaj minut nato stopil kdo v kabino, bi videl samo pokojne obraze treh oseb, ki lepo udobno spijo.

Stopali so navzdol, zato so lažje korakali, pa vkljub temu se jim je pot počasneje odsedala. Egon je moral zbrati vse svoje sile, da je našel pravo pot. Ko so pa končno uzrli vitki trup rakete, ki jih je nespremenjena čakala in v polnočnih žarkih svetlo blestela, čeprav je bila še vedno daleč od njih, je vsem bilo, kakor da so doma, da so minile vse nevarnosti, vse skrbi.

* * *

Preteklo je natančno šest in dvajset ur, ko so trije do smrti izmučeni potniki končno zopet stali pred raketo in po Egonovem zgledu odložili nahrbtnike. Egon je tovarišema pomignil, naj še trenutek počakata, vzel drugo sekiro in od snežne grude odbil za pest debel košček. Nahrbtnik je pa moral žrtvovati, kajti zmrznil je bil s svojo vsebino v eno neločljivo gmoto.

Prav previdno so splezali v zatvorno cev in se opotekli v kabino, Egon pa je obojna vrata skrbno zaprl.

Ozka kabinica se jim je zdalela kakor prijazen dom. Sneli so drug drugemu čelade in se globoko oddahnili, čeprav je bil zrak v kabini zelo pokvarjen. Pa tudi kisikove bombe v čeladah so bile skoraj docela izrabljene, zato so zadnjo uro že prav težko sopli.

Sneli so si umetno kožo in se preoblekl. Precej časa je poteklo, preden so mogli s trudnimi rokami

Niso še pretekle morda niti tri ure, ko plane Američan hipoma pokonec in se začne na vse grlo krohotati. Hahljal se je tako glasno, da se je zbudil Korus in zastrmel vanj.

»Kaj pa je takega?«

»To je vendar prav neverjetno smešno!«

Korus mu gleda v simejoče lice, pa še sam prasne v smeh: »Res, strašno smešno, sijajen dočiš.«

Ko se tako oba kakor za stavko krohotata, spravita še Egonu pokonec.

Korus ga potreplja po ramenu: »Človek, bodite dobre volje, veselite se!«

Kot bi trenil se začne simejati še Egon.

Stali so, ker so na utrujenost pozabili.